Mai számunk 12 oldal.

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 27—89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG). 27—88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 2.40 P. NEGYEDÉVRE 7 P. FÉLÉVRE 14 P. ÉVENTE 26 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM 10 FILLÉR. VASÁRNAP 20 FILLÉR.

X. ÉVFOLYAM, 101. SZÁM. DEBRECEN, 1933. MÁJUS 5., PÉNTEK. ARA: 10 FILLER

Hireszteléseк Ausztria elleni horogkereszles puccsról

— Tudósitás a 4. oldalon. —

Báró Vay László nagyjelentőségü javaslata a mezőgazdaság megsegitésére uj alapokon

A földmüvelésügyi minisztérium képviselője és az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke, gróf Hoyos egyetértenek a javaslat alapelveivel és azt a válságbizottság ülése elé viszik

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara tegnap délelőtt igazgatóválasztmányi ülést, délután pedig közgyülést tartott, amelyen a Tiszántúl minden részéről szokatlanul nagyszámban jelentek meg a gazdatársadalom minden rétegének képviselői.

A mezőgazdasági kamara gyüléseinek különös jelentőséget adott az, hogy ezen gyülések elé terjesztette a kamara elnöke: **Báró Vay László azon nagyjelentőségü javaslatait, amelyeket a mezőgazdaság megsegitése érdekében dolgozott ki.** Fokozta a kamara gyüléseinek jelentőségét az is, hogy a m. kir. földmüvelésügyi miniszter képviseletében megjelent **dr. Ujhelyi Andor miniszteri tanácsos és az Országos Mezőgazdasági Kamarának jelenlévő elnöke: gróf Hoyos Miksa bejelentették, hogy Vay bárónak javaslatát a válságbizottság legközelebbi, jövő héten megtartásra kerülő ülésén fogják az arra leghivatottabbak megtárgyalni és hogy ezen elgondolásnak alapelveivel teljes mértékben egyetértenek.**

Báró Vay László javaslatát teljes egészében alább közöljük.

A JAVASLAT

Báró Vay László.

A mezőgazdaságnak az 1932—1933. gazdasági évre nyujtandó kedvezményekről szóló 3500—1932. M. E. számu rendelet által életbeléptetett, gazdasegélyt jelentő intézkedések hatálya junius hó 30-ával lejár.

A gazdatársadalomnak s az érdekelt kereskedelemnek és iparnak egyaránt fontos érdeke füződik ahhoz, hogy az emlitett rendelet intézkedéseinek tovább fenntartása, elejtése, avagy módositása tárgyában a végleges döntés mielőbb megtörténjék. Tudomásom szerint az erre vonatkozó előkészitő tárgyalások már folyamatban is vannak és két irányban haladnak: egyrészt legalább oly mérvü támogatást kivánnak nyujtani a mezőgazdaságnak, mint amilyet a 3500—1932. M. E. számu rendelet intézkedései nyujtottak, másrészt azonban a gazdaadósságok kamatterhének könnyitésére, elviselhetőbbé tételére is irányulnak.

Vizsgálat alá véve a 3500—1932. M. E. számu rendeletnek hatásait, a gyakorlati életben leszürt tapasztalatok alapján azt kell megállapitani, hogy a mezőgazdaságnak nyujtott kedvezmények közül azok, amelyek egyes kisgazdakategóriák és a szőlőbirtokosok földadójának megtéritésére és a mezőgazdák közszolgáltatási kötelezettségének könnyitésére szolgáltak, céljukat teljes mértékben elérték és a megsegiteni szánt rétegeknek tényleges segitséget is jelentettek.

A gabonajegy rendszer azonban a gyakorlatban nem tudta valóra váltani a hozzája füzött várakozásokat, éppen ezért komoly megfontolás tárgyává teendő, hogy az továbbra is fenntartassék-e? Nem lesz kielégitő és célravezető a gazdaadósok kamatterheinek csökkentése tárgyában tervezett és rövidesen kiadásra kerülő rendelkezés sem.

Miért nem vált be a bolettarendszer?

Nézetem szerint **a gabonajegy rendszer a gyakorlatban azért nem vált be,** mert noha az 1932—33 értékesitési idényben a kereskedelmi forgalomba került kb. 8 millió métermázsa kenyérmag után — 4 pengős bolettával — csupán 32 millió pengőt juttatott a gazdatársadalomnak, a kisemberek és a szőlőbirtokosok földadójának jóváirásával kb. 8 millió pengőt, a közmunkaváltság enyhitése révén pedig további kb. 3 és félmillió pengőt jelentő támogatást juttatott az érintetteknek, tehát **a mezőgazdaság megsegitésére,** — az általam számszerüleg nem ismert export-támogatásokon kivül — **kb. 43 és félmillió pengőt jelentett csupán, mégis ehhez kb. 90 millió pengőt kellett megmozgatni.** A kenyérmagvak forgalmát nehezitette, azok tőzsdei és piaci árát csökkentette, a kenyér árát emelte, ennek folytán a belső fogyasztást csökkentette s ezzel szemben mégis a kenyérmagvak vetésterületének növelésére, de legalább is változatlanul fenntartására sarkalta a gazdákat.

A gazdáknak adott segélyt sem jó helyen nyujtotta a boletta, mert éppen azt a termelőt segitette legkisebb mértékben, aki rossz termése folytán arra legjobban rá lett volna utalva és igy az általa nyujtott gazdasegitség bizonytalan: az időjárás szeszélyétől nagy mértékben függő terméseredményhez kötött volt. A kisebb birtokosok rovására nagyobb előnyben részesitette az aránylag nagyobb eladó kenyérmag készletek felett rendelkező birtokosokat. A mázsánkénti bolettasegély különben sem érvényesült teljes egészében a gazdák javára, mert a gabonajegy-rendszer melletti forgalom fokozott tőkeszükséglete a kenyérmagvak árnivójának kialakulásánál csökkentő tényezőként hatott és igy a boletta árának egy jelentős hányada a termelők részére tulajdonképpen elveszett.

Mindezek alapján kétségtelen, hogy a termelési segélynek ez a módja nem célravezető s annak a közgazdasági életre olyan hátrányos kihatásai vannak, amelyek feltétlenül figyelembe veendők s amellett kétségessé teszik, hogy a gazdatársadalomnak az egyik oldalon nyujtott támogatást nem emészti-e fel igen nagy részében azok a káros következmények és visszásságok, amelyekkel ezen rendszer fenntartása együtt jár.

Elviselhetetlen kivánalmak a kamatszolgáltatások terén

A gazdaadósságok kamatszolgáltatásának enyhitése tárgyában kiadásra került rendelet sem fogja — nézetem szerint — **a hozzája füzött reményeket beváltani.** Nem pedig azért, mert **figyelmen kivül hagyja a mezőgazdaság ezidőszerinti hozadékát s nem hozza az adós gazdákat abba a helyzetbe, hogy folyó kamatterheik fizetési kötelezettségének eleget tenni képesek legyenek.** Nehezen képzelhető el például, hogy a mai termelési költségek és árviszonyok mellett: egy katasztrális holt, melynek kataszteri tiszta jövedelme — mondjuk — 16 aranykorona, elbirhassa és hozadékából fedezhesse a közterheken kivül a kamatterheket, amely már a kataszteri tisztajövedelemnek 20-szorosát kitevő adósság után is 23 pengő 60 fillért, vagyis a mai buzaárak mellett csaknem 2 mázsa buzaértéket, 30-szoros eladósodás esetén 32 pengő 40 fillért, vagyis csaknem 3 mázsa buzaértéket, 40-szeres elterhelés esetén pedig már 41 pengő 20 fillért, vagyis csaknem 4 mázsa buzaértéket tenne ki akkor, amikor az ilyen minőségü földek átlagos haszonbérértéke a közterheken felül legfeljebb **kb. 205 kgr. buzát tesz ki.**

A kamatszolgáltatások terén **a jövőre nézve is változatlanul teljesithetetlen kivánalmak előtt állanak az adós gazdák,** igy természetesen, ha a még tulságosan el nem adósodott gazdáknak legnagyobb hányada sem lesz képes termelése hozamából kamatfizetési kötelezettségének folyamatosan eleget tenni, akkor a hitelélet mai merevségén sem fog enyhülés bekövetkezni.

A mezőgazdaság megsegitésének helyes módja

Éppen ezért **a mezőgazdaság megsegitésének helyes és célravezető módját abban látnám, ha a gabona-**

jegy-rendszer és a tervezett kamatrendelet helyett olyan intézkedések történnének, melyek a rendelkezésre álló fedezeteket gazdaságosan, lehetőleg teljes egészükben a gazdatársadalom megsegitésére juttatnák, ugy, hogy a segitség a mezőgazdaság egyetemét érintse és elsősorban azokon a helyeken érvényesüljön, ahol arra a legégetőbb szükség van.

Hogyan lehet ezt elérni?

Ugy és olyan helyeken kell nyujtani a megsegitést, hogy ez jelentősen hasson ki a mezőgazdaságnak gazdaságosabbá tételére.

A gazdaságosság felé irányuló törekvésnek természetes utja: **a termelés költségeinek csökkentése.** — Legközvetlenebbül és leghatékonyabbul lehet csökkenteni a mezőgazdasági termelés költségeit:

a) **a közterhek csökkentésével,**
b) **a vasuti tarifák mérséklésével,**
c) **az agrárhitelek kamatterhének csökkentésével.**

Mindhárom mód olyan, amelynek révén a gazdaközönség széles rétegei kapnak közvetlen segitést olyan formában, hogy ez közvetve a mezőgazdaság egyetemének is megsegitését jelenti.

Összes gazdákat érintő földadójóváirás

Elsősorban **fenntartandónak tartom tehát a gazdamegsegitésnek azt a módját, amely földadó-jóváirásban és kamatszolgáltatási kötelezettségek enyhitésében jut kifejezésre.** A földadó jóváirását a multtal szemben jelentős mértékben kiterjesztendőnek tartom, ugy, hogy **az 1933—34-es költségvetési évre** az alacsonyabb kategóriánál magasabb mértékü, a magasabbnál bár csekélyebb mértékü, de **az összes gazdákat érintő földadójóváirás adassék.** Indokoltnak látom a közmunkaváltság terén eddig nyujtott könnyitéseknek a kisgazdatársadalom szélesebb rétegeire kiterjesztését is.

—

A vasuti szállitási dijtételek mérséklése

A mezőgazdasági produktumok vasuti szállitási dijtételeinek jelentős mérséklését elengedhetetlen és célravezető támogatásnak tartom s a minden viszonylatra kiterjedő dij tételcsökkentéseken kivül a 200 kilométernél távolabbról történő szállitások esetén a vasuti tarifának olyként megállapitását, hogy **a maximális fuvardijtétel a 200 kilométerre érvényes fuvardij legyen.** Ezáltal, illetve ilyként **az összes mezőgazdasági produktumok magasabb helyi árainak kialakulása révén olyan tekintélyes bevételi többlethez jutnának a gazdák,** amely már egymagában is teljes értékü kárpótlást nyujtana éppen a legrosszabb értékesitési helyeken sinylődő gazdák számára **a csupán** a kenyérmagvaknál élvezett 4 pengős bolettáért.

—

Négyszázalékos kamatsegélyt

Legfontosabb kérdésnek és **legjelentősebb támogatási módnak tartom azonban az agrárhitelek kamatterhének általános és a válságos helyzethez mért: nagyarányu csökkentését,** még pedig nemcsak a ma fenálló függő gazdaadósságok kamatszolgáltatásánál, hanem a ma még tehermentes, illetőleg hitelképes gazdák részére mintegy 150 millió pengős keretben biztositandó uj gazdahiteleknél is. Ezáltal a gazdaadósságok és a gazdahitel kérdésének — a nyujtott kamatsegély utján — **átmeneti** rendezése elérhető lenne, ami által a mezőgazdaság terhén legkézzelfoghatóbb módon lehet könnyiteni, a kényszereladásokból **a tehermentes gazdákra is háruló termény, állat, valamint földár veszteségeket kiparirozni, igy általában a gazdák bevételeit** részben közvetlenül, részben közvetve **emelni s a mezőgazdaságban fekvő anyagi és erkölcsi tőkéket konzerválni.**

A kamatsegély mérvének azonban feltétlenül olyannak kell lenni, hogy az adós gazdák az ilyként csökkentett folyó kamatfizetési köztelezettségüknek folyamatosan **tényleg eleget is tudjanak tenni birtokaik hozadékából. Ebből kiindulva tehát a fennálló és jövőben kontrahálandó gazdahitelek után évi 4 százalékos kamathozzájárulást tartok szükségesnek** a rövidlejáratu gazdahiteleknél. A fennálló törlesztéses kölcsönök kérdése a legutóbb kiadott 450—1933. P. M. számu rendelet alapján átmenetileg már nyugvópontra jutott.

Az emlitett 4 százalékos kamatsegélyben minden gazdaadóst részeltetni kellene birtoka kataszteri tisztajövedelmének 50-szeresét meg nem haladó adóssága, avagy a fentebb emlitett 150 millió pengős kereten belül igénybevett uj hitele után. Ez tehát azt jelenti, hogy 1933. évi julius hó 1-től kezdve a gazdaadósok a mainál 4 százalékkal alacsonyabb kamatterhet viselnének, vagy is végeredményben **ilyként folyó kamatterhük megfelelő arányba kerülne birtokaik hozadékával.** Gyakorlati példával megvilágitva a helyzetet, ezen kamatsegély mellett egy katasztrális hold — fentebb emlitett — 16 aranykorona kataszteri tisztajövedelemmel: 20-szoros elterhelés esetén és 3.75 százalékos kamatot számitva 12 pengő, vagyis kb. 1 métermázsa buzaértéknek megfelelő, 30-szoros elterhelés esetén 18 pengő, vagyis kb. másfél mázsa buzaértéknek megfelelő, 40-szeres elterhelés esetén pedig 24 pengő, vagyis kb. 2 métermázsa buzaértéknek megfelelő kamatot kellene, hogy viseljen, amit már a jelenlegi gazdasági viszonyok mellett is elbirhat.

Ilyen körülmények között a hitelezők biztosan megkapnák kamatjaikat, ami számukra igen jelentős előnyt jelentene a mai helyzettel szemben, aminek ellenértékeként a 4 százalékos kamatsegélyből másfél százalékot nekik kell vállalniok kamatjóváirás alakjában.

—

Az uj segités pénzügyi fedezete

Az általam fentiekben javasolt mezőgazdaság-segitési módozatok valóra váltása a következő pénzügyi fedezetet igényelné:

1. A közterhek csökkentésére:

a) földadó jóváirására a szőlőbirtokok és a 150 aranykorona kataszteri tisztajövedelmet meg nem haladó kisbirtokok után kb. 10.000.000 pengő,

b) a közmunkaváltság enyhitésére 4,000.000 P,

c) a 150 aranykorona összes kataszteri tisztajövedelmünél nagyobb földbirtokok földadójának általában 50 százalékos enyhitésére 32,000.000 P,

2. a vasuti tarifáknál:

a 200 kilométeres fuvardijmaximum bevezethetésére 1,600.000 P,

3. a kamatsegélyeknél:

a) **a kamatsegély igénybevehetésére jogosult** kb. 900 millió pengős **mai gazdahitel** után 4 százalék **36,000.000 P,**

b) 150 millió pengős keretü uj gazdahitelek után 4 százalék 6.000.000 P,

4. általános jellegü különböző gazdasegitési célokra (exportprémium, értékesités elősegitése stb.) 13.900.000 P. Összesen 83,500.000 P.

A fedezetet szolgáltatnák:

1. A tőkekamatadó felemeléséből származó és a Pénzügyminiszter Ur által egyelőre egy fél évre kontemplált 6 millió pengős hozzájárulásnak állandósitása által nyerendő és gazdakamatsegélyezési célra szánt évi 10.000.000 P.

2. A bankok másfél százalékos hozzájárulása a kamatsegélyhez, illetve ilyen értékü kamat bonifikálás 900 millió pengő után 13,500.000 pengő.

3. A mezőgazdaság megsegitésére szolgáló alapnak bevételei, amelyek az 1933—34. költségvetési évre — értesülésem szerint — kontemplálttatnak a lisztforgalmi adóból 60.000.000 pengőben. Összesen 83.500.000P.

A tehermentes gazdák helyzete

Nagyon jól tudom, hogy elgondolásom valóra válása esetén az eladósodot gazdák számszerüen nagyobb mértékü segélyben részesülnének, mint a tehermentesek, azonban **a tehermentes gazdák sem részesednének kevesebb segélyben, mint amit részükre a 4 pengős boletta által nyujtott segitség jelentett,** mert a tervezetben felvett különböző irányu segitések összhatása jelentene legalább annyit részükre, mint amennyit a 4 pengős boletta juttatna. Az adós gazdáknak juttatandó 36 millió pengős kamatsegély fedezetét nagyrészben ugyanis nem a gazdák megsegitésére szánt alapból meriti, hanem a tőkekamat-adó bevételeiben (10 millió pengő) és a hitelező pénzintézetek másfél százalékos kamatjóváirásában (13,500.00 pengő) találja meg. A mezőgazdaság megsegitésére szánt alapból tehát a ma fennálló gazdaadósságok után csupán 12 és fél millió pengő vétetnék igénybe, amivel szemben a tehermentes gazdák bőséges kárpótlást nyernek azáltal, hogy a hitelélet ujból megindul és kedvező feltételek mellett juthatnak a jövőben ők is a termelésnek nélkülözhetetlen tényezőjét jelentő hitelhez.

Elképzelhetetlen előttem az, hogy javaslatom valóra váltása a gazdaközönség eladósodott és tehermentes rétegei között ellentéteket válthatna ki, mert hiszen az első szempont mégis az kell, hogy legyen, amely szerint **az adós gazdák száma az országban kb. 286.500 s mégjobabn az,** hogy ezeknek kb. 80 százaléka birtoka kataszteri jövedelmének 50-szereséig, kb. 40 százaléka birtoka kataszteri tisztajövedelmének 40-szeresét is meghaladó mértékben van eladósodva. Mindezekből nyilvánvaló, hogy javaslatom **nem egyes gazdák magánérdekeinek szolgálását célozza, hanem a gazdaközönség egy igen jelentős hányadának létérdekét.** Ha az adós gazdák mai elesettségükben támasz és érdemleges segitség nélkül maradnak, vergődésük az egész gazdatársadalom életére sulyosan kihat s a gazdasági helyzet javulásának sulyos akadálya. Viszont fizetőképessé tételük az összes gazdák és az egész ország érdekét képezi. Az ennek érdekében hozott áldozatok tulnyomó része még elmaradt segitség cimén sem hárul a tehermentes birtokosokra, mert annak fedezetét a kenyérmagvak fogyasztói, a betétesek és a hitelező pénzintézetek szolgáltatnák. De különben is — amint már fentebb kifejtettem — a boletta eltörléséért **bőséges rekompenzációt nyer az egyetemes gazdaközönség a földadó jóváirásában, a vasuti fuvardijak mérséklése** által **és a boletta árcsökkentő hatásának kiküszöbölése folytán a kenyérmagvak árában várható emelkedésben, valamint a korpának és a takarmányliszt nek olcsóbbodásában, amivel állattenyésztésünk kapna jelentős megsegitést.**

—

Uj hitelek és a meglevő adósságok rendezése

Egyidejüleg rendelkezések kell, hogy történjenek:

1. a rövidlejáratu gazdatartozások jelenleg hátralékos kamatainak 25—40 százalékos engedmény mellett 10 éven át elosztottan megfizethetésére.

2. a hosszulejáratu törlesztéses gazdaadósságok jelenleg hátralékos annuitásainak az eredeti kölcsönnel egyenlő rangsort jelentő jelzálogi biztositék mellett 15 éven át törlesztéshetésére.

Ezen intézkedésekre azért van **feltétlenül** szükség, mert az eladósodott gazdák a folyó gazdasági évben csak folyó kamat és annuitás fizetési kötelezettségüknek képesek eleget tenni még az általam javasolt mértékü kamatsegélyben részeltetésük esetén is s mert a jelenlegi értékesitési viszonyok között közterheiken felül a fentieken jelzettnél nagyobb kamatterhet folyamatosan és tényleg fizetni ugy sem lennének képesek.

3. Intézményes biztositék arra nézve, hogy a hitelképes gazdák részére a fentebb emlitett 150 milliós keretben uj hitelek tényleg folyósittassanak.

Ezen uj gazdakölcsönök folyósitása **a jelenleg forgalomban lévő bankjegy mennyiséggel is lebonyolitható lesz,** mert a kihitelezett tőkéik utáni kamataikhoz biztosan hozzájutó bankokkal szemben a közönség bizalma helyreáll, **a betétállomány szaporodni fog,** a mai improduktiv tőkék ismét forgalomba fognak kerülni és a pénzintézeteknek sem kell majd nagy pénzkészleteket tartalékolniok betéteseik esetleges kielégitésére.

4. A gazdaadósvédelmi rendelkezések hiteléletet bénitó részeinek fokozatos leépitésére.

5. A földvásárló szervnek életrehivása által arra nézve, hogy a kataszteri tisztajövedelemnek 50-szeresét is meghaladó mértékben eladósodott gazdák és azok, akik még fenti kedvezmények dacára sem képesek folyó kötelezettségeiknek eleget tenni, **földjeiknek a kataszteri tisztajövedelem 50-szeresét kitevő árán alul** ne kényszerüljenek ingatlanaikat elkótya-vetyélni.

A várható hatás

Fenti intézkedések természetesen **átmeneti jellegüeknek** és igy csak egy gazdasági évre kontemplálttatnak általam s csupán azt a célt szolgálják, hogy a gazdasági egyedek és főként az önhibájukon kivül bajbajutott gazdák a mai nehéz időkön átmenthetők és értékeik egy jobb időre konzerválhatók legyenek.

Lényeges megkönnyebbülést jelentenének az általam javasolt intézkedések az egész gazdasági életre nézve, a forgalom megindulna, a gazdaközönségnek ma oly nagy mértékben csökkent vásárlóképessége lényegesen javulna, tehát a földben rejlő anyagi tőkéket és a gazdatársadalom szine-javában rejlő erkölcsi tőkéket ily módon át lehetne segiteni a gazdasági válság mélypontján a nemzet jövője érdekében.

—

Az 1933—34. költségvetési évben **a mezőgazdaság megsegitésére szolgáló alapnak és a mezőgazdasági kamatsegély-alapnak költségelőirányzata** fentiek szerint a következőképpen alakulna:

I. A mezőgazdaság megsegitésére szolgáló alap:

Lisztforgalmi adóból bevétel: 60.000.000 P, kiadás: —.

Földadó jóváirására a szőlőbirtokok és a 150 aranykorona kataszteri tisztajövedelmet meg nem haladó kisbirtokok után bevétel: —, kiadás: 10.000.000 P.

Közmunkaváltság enyhitésére bevétel: —, kiadás 4.000.000 P.

Vasuti fuvardij távolságrögzitésre bevétel —, kiadás 1,600.000 P.

A 150 aranykorona összes kataszteri tisztajövedelmünél nagyobb földbirtokok földadójának általában 50 százalékos enyhitésére bevétel: —, kiadás 12.000.000 P.

A kamatsegélyalap dotálására (régi hitelek után 12.5 millió, uj hitelek után 6 millió P) bevétel —, kiadás: 18.500.000 P.

Általános jellegü különböző gazdasegitési célokra (exportprémium, értékesités elősegitése stb.) bevétel: —, kiadás: 13.900.000 pengő.

Összesen: bevétel: 60,000.000 P, kiadás: 60,000.000 P.

II. Mezőgazdasági kamatsegélyalap

Tőkekamat adóból bevétel: 10,000.000 pengő, kiadás: —.

Pénzintézetek hozzájrulása (1.5 százalékos kamatjóváirás) bevétel: 13.500.000 P, kiadás: —.

A mezőgazdaság megsegitésére szolgáló alapból bevétel 18.500.000 pengő, kiadás —.

900 millió pengő fennálló gazdaadósság után 4 százalékos kamattérítésre bevétel: —, kiadás: 36.0000.000 P.

150 millió pengő uj gazdahitel után 4 százalékos kamattérítésre bevétel: —, kiadás 6.000.000 P.

Összesen: bevétel: 42.000.00 P, kiadás: 42.000.000 P.

Báré Vay László főispán,
a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara elnöke.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara közgyülése

Gróf Hoyos: A mezőgazdasági adósságok szintjét le kell szállitani A szén árának mérsékelt megterhelésével és a kartelek speciális megadóztatásával lehet a mezőgazdaságot megsegiteni

Báró Vay a közgyűlésen vázolta javaslatát a mezőgazdaság segitéséről

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara tegnapi közgyűlésén báró Vay László elnök megnyitó beszédében vázolta nagyfontosságú javaslatának lényegét és gerincét.

BÁRÓ VAY ELNÖK BESZÉDE.

— Valamennyien tudjuk azt, úgymond, hogy a mezőgazdasági válságnak főokozója az, hogy terményeinket nem tudjuk megfelelő módon és áron értékesíteni, szóval egy általános értékesítési válság áll fenn. A magyar gazdatársadalmat elsősorban érintő, napirenden lévő kérdésekkel kivánok ez alkalommal foglalkozni, amelyeknek sürgős megoldására vár az egész országnak gazdatársadalma.

— Az első és főfeladat az kell, hogy legyen, hogy **a nehéz helyzetben lévő gazdatársadalmat a mai nehézségeken átmentsük, hogy a termelés folytonosságát minden körülmények között a legnagyobb áldozatok árán is biztositsuk.** A mezőgazdasági termények világpiaci árának emelésére — sajnos — Csonka-Magyarország gazdasági élete megfelelő befolyást gyakorolni nem tud. Éppen ezért nem marad más hátra, mint **a termelési költségeknek csökkentése** és leszállitása. **A termelésre a legsúlyosabban a magas közterhek és a jövedelmezőséggel arányban nem álló magas kamatterhek nehezednek.** Ha a mezőgazdaságon segiteni akarunk, akkor ezen a téren kell elsősorban a gazdatársadalomnak a hóna alá nyulni. Tisztában kell lennünk azzal is, hogy nemcsak a mezőgazdaság van súlyos helyzetben, hanem ma már a társadalom minden rétegének igen alacsony nivóra szállott le a teherbiróképessége. Arra kell tehát törekednünk, hogy **az adófizető közönségnek minél kevesebb megterhelésével minél nagyobb előnyöket tudjunk a gazdatársadalom javára juttatni.**

— A kormány már a multban is támogatására jött a mezőgazdaságnak. Amikor a bolettát bevezették, a Tiszántúl gazdatársadalmának is az volt a felfogása, hogy az akkori javaslatok közül ez volt az egyedül elfogadható. Azonban az elmult esztendőknek katasztrofális búzatermése arról győzött meg bennünket, hogy **rossz termés esetében a boletta nem segitséget, hanem terhet jelent az elemi kár által sújtott vidékek gazdatársadalma részére.** Terhet jelentett tehát igen sok gazda számára ez évben a Tiszántúlon is, mert nemcsak a gazdatársadalomnak, hanem a mezőgazdasági munkástársadalomnak is bolettával megdrágitottan kellett megvennie a rossz termés miatt felmerült búzaszükségletét. **A boletta-rendszer fenntartása** — meggyőződésem szerint és azoknak a tapasztalatoknak alapján, amelyekről az imént már szólottam — **nem áll a gazdatársadalom érdekében. A mezőgazdaság megsegitésének helyes és célravezető módját abban látom, ha a gabonajegyrendszer és a most élethelépett kamatsegélyrendelet helyett olyan intézkedések történnének, amelyek a rendelkezésre álló fedezeteket gazdaságosan, lehetőleg teljes egészükben a gazdatársadalom megsegitésére juttatnák, úgy, hogy a segitség a mezőgazdasági termelés egyetemét érintse és elsősorban azokon a helyeken érvényesüljön, ahol arra a legégetőbb szükség van.**

— Ez a segitési mód — nézetem szerint — **a közterheknek fokozott mérvü enyhitése révén, fuvar és exportkedvezmények fokozottabb mértékben való nyujtása által, valamint egy általános 4 százalékos gazda kamatsegélynek a biztositása által volna elérhető.** Ezt az általános 4 százalékos kamatsegélyt — úgy gondolom —, hogy nemcsak az eladósodott gazdatársadalom kapná, hanem a tehermentes, illetve **még hitelképes gazdák részére is egy jelentős hitelkeret lenne biztositandó, úgy, hogy az a gazda, aki még ezidőszerint abban a helyzetben van, hogy új hitelt vehet igénybe, szintén 4 százalékos kamatsegéllyel tudná ezeket a kölesönöket a maga szükségleteinek, forgótőkéjének biztositása érdekében igénybevenni.**

A **gazdaságok** kérdésével és a kamatsegélyről szóló rendelettel foglalkozott aztán báró Vay. Én a kamatsegélyben lefektetett elvnek — úgymond — magának az elvnek pénzügyi körök által való elfogadásában jelentős eredményt látok, annak ellenére, hogy ez a kérdést radikálisan nem oldja meg, mert a teljesitésének lehetőségét nem biztositja. **Nagy eredményt látok abban, hogy egy olyan elv fogadtatott el, amely a pénzügyi körök előtt ezelőtt néhány hónappal még elfogadhatatlannak látszott.** Ezen az úton kell nekünk tovább haladnunk. Akár átmeneti, akár pedig majd annak idején egy végleges megoldásra kerül a dolog, le kell nekünk szögeznünk azt, hogy **ez a rendezés csak olyan lehet, amely a teljesitésnek lehetőségét magában hordja.** Megmondhatjuk nyiltan, hogy ennek a kérdésnek megoldásánál áldozatokat elsősorban is a hitelszervektől és a pénzintézetektől várunk, mert a pénzintézetek, amelyek annak idején a magas kamatszámitások következtében fokozottabb mérvü haszonhoz jutottak kihelyezett tőkéik után, mint amely arányban lett volna az ország termelő osztályainak gazdasági erejével, ennek konzekvenciáit le kell vonják és itt az ideje annak, hogy **ennek a kérdésnek megoldásánál teljes megértést tanusitsanak és ők is elmenjenek az áldozathozatalnál a legvégső határig.**

— Figyelmeztetnem kell azonban a gazdatársadalmat arra, hogy ennek a kérdésnek megoldásánál **minden körülmények között tárgyilagosságra és óvatosságra van szükség.** Mert akkor, amikor az országnak összes teherbiróképes lakossága áldozatokat hoz bizonyos tekintetben, ezeket az áldozatokat nem azért hozza, hogy egy-két esetleg magát tulspekulált egyénnek egzisztenciáját mentse meg, hanem igen is azért hozza, hogy **a gazdatársadalomnak azt a reális és dolgozó rétegét, amely önhibáján kivül került ebbe a helyzetbe** — sajnos 100 és 1000 számra megy azoknak az adósoknak a száma ma, akik önhibájukon kivül ilyen helyzetbe kerültek —, **levegőhöz juttassa** és ezeknek a rétegeknek is lehetővé tegye, hogy a mezőgazdasági termelésben a jövőben is részt vehessenek. Ennek a rétegnek megmentése nemcsak az összgazdatársadalomnak, hanem az egész ország lakosságának egyetemes érdeke, ennek érdekében tehát minden néven nevezendő áldozatot meg kell hozni.

Báró Vay László kamarai elnöknek a mezőgazdaság megsegitése érdekében kidolgozott javaslatát részleteiben vitéz **Czeglédy Béla** kamarai igazgató ismertette, a kamara munkásságáról beszámoló jelentése során.

Gróf Hoyos beszéde

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után gróf *Hoyos* Miksa, az országos kamara elnöke állott szólásra. Legelőbb is utalt arra, hogy a sok elemi csapástól sujtott Tiszántul speciális helyzetét szivén viseli és maga is azt vallja, hogy ennek a vidéknek a problémáit sulyosabban kell megitélni. Részletesen foglalkozott a *gazdaadósságok kérdésével*. Rámutatott arra, hogy az a gazda, aki intenzivebben kivánt gazdálkoni, egészen *más viszonyok és alapfeltételek mellett kontrahálta az adósságokat 1925., 1926., 1927. években, mint amilyen alapfeltételek ma állanak fenn*. Ennek következtében az a felfogásom, hogy *ha ezen adósságok rendezéséről lészen szó, akkor ezeket csak úgy lehet rendezni és csak akkor van a rendezésnek értelme, hogyha ugyanolyan alapfeltételből indul ki, mint amilyen alapfeltételek álltak fenn akkor, amikor ezek az adósságok kontrahálódtak*. Tekintettel arra, hogy nem valószinü az, hogy egyes termelvényeink árai olyan szintre lennének emelhetők, mint amilyen szinten álltak akkor, amikor az adósságok kontrahálttattak, ennek következtében világosan látszik az a tétel, hogy *az adósságok szintjét kell leszállitani arra a nivóra, amelyet a viszonyok rosszabbodása hozott magával*.

Ez az Országos Mezőgazdasági Kamarának az álláspontja és minden egyes alkalommal, amikor alkalmunk van erről a kérdésről bizonyos fórumokkal, miniszterekkel beszélni, állandóan ezt hangoztatjuk. És mint látom az igen tisztelt közgyülés is ezen a véleményen van, igy annál több erőt tudok meriteni ennek az álláspontnak teljes százszázalékban képviseletére vonatkozólag.

Másik kérdés, amely ezzel kapcsolatos, a kamatkérdés. Én itt ebben a kérdésben *teljes mértékben osztom az önök érdemes elnökének a felfogását, hogy a kamatszintet a gazdatársadalom teherbiróképességéhez kell leszállitani*. Nagyon helyesen mondotta vitéz *Czeglédy* Béla kamrai igazgató, hogy a *folyó kamatokat és annuitásokat el kell választani a hátralékos kamatoktól és annuitásoktól* és ebben a vonatkozásban is természetszerüleg azokat a szükséges intézkedéseket kell megtenni, amelyek a mezőgazdaság teherviselőképességével összhangban vannak.

Áttérve mostan a bolettával kapcsolatos kamarai javaslatra, én a magam részéről *magamévá teszem azokat az elgondolásokat, amelyek ebben le vannak fektetve*. Pusztán egy vonatkozásban volnék bátor egy más megoldási lehetőséget javasolni. Én ezt az elgondolást a liszt forgalmiadóval kapcsolatosan azért nem tartom a legszerencsésebb megoldásnak, mert ezzel a kenyeret drágitjuk meg, amit pedig az én nézetem szerint, különösen a mai világban nemcsak hogy megdrágitani nem szabad, de annak árát lényegesen le kell szállitani. Ennek *következtében azt javasolom, hogy a szükséges fedezetet részben a szénnek mérsékelt megterheléséből, részben a kartellek megterhelésével, speciális megadóztatásával biztositsuk*. Vannak jó és rossz kartellek. A rossz kartellek ellen akarjuk ezt a külön adóztatást. Van azután lehetőség talán a *textilvállalatoknál* is, ahol ez idő szerint meglehetősen nagy jövedelmet produkálnak. E helyekről illetéket lehetne szedni úgy, hogy talán igy lehetne olyan forrásokat előteremteni, amelyek szükségesek ennek az elgondolásnak pénzügyi fedezetére anélkül, hogy indokolatlanul megdrágitanák a kenyeret.

Erre azt hiszem, rövidesen sor kerül, hiszen a földmivelésügyi miniszter ur is behatóan foglalkozik ezzel a témakörrel, a válság bizottság a jövő héten fogja tárgyalni e kérdéseket, úgy, hogy azt hiszem, hogy rövidesen *meg fog találtatni az a megoldás, amely ezeken az alapelveken felépül*.

Szólott aztán Hoyos gróf a termelési rendről: *Más út nem vezet a megoldáshoz, vagy az iparcikkek árai leszállnak a mezőgazdasági termelvények árszintjéhez arányos szintre, vagy a mezőgazdasági cikkek árai kell, hogy ide emelkedjenek*.

Az adóprést fokozni már igazán nem lehet, de az államnak mégis meg kell adni a lehetőséget, hogy gépezetét fenntartsa, tisztviselőit fizethesse és mehessen az egész állami üzem tovább addig, amig más viszonyok állanak be, pusztán csak azért is, mert utóvégre az *a nagy tisztviselői kar*, amely itten van, egyuttal *a magyar mezőgazdaságnak egy igen jó és azelőtt egyik legnagyobb fogyasztója volt*. Ennek következtében, *ha állandóan csökkentjük ennek a tisztviselőkarnak a fizetését, akkor ennek a fogyasztóképessége természetszerüleg lecsökken és a mezőgazdaság elveszíti a belső fogyasztási piacot és azokat a lehetőségeket, amelyek a forditott esetben rendelkezésre állanának*.

Hangoztatta aztán, hogy *a fogyasztóképesség növelése indithatja meg a gazdasági körforgást*.

Az általános helyzetet illetőleg rámutatott arra, hogy különösen az amerikai események után meglehet állapitani, hogy bizonyos vonatkozásokban derengeni kezd.

— Mi egyedül és a mi kormányunk egyedül nem tud eredményesen szembeszállni azokkal a világjelenségekkel, amelyek a gazdasági válsággal kapcsolatosak. Csak akkor fog megindulni a gazdasági életben a körforgás, ha egészséges és *sok felvevő piacot biztositó régi kereskedelmi szerződéseink ismét életbe fognak lépni*. Ebben a vonatkozásban méltóztassanak meggyőződve lenni, hogy nem csak az önök helybeli kamarája, de az Országos Mezőgazdasági Kamara is mindent megtesz, hogy ezek a kereskedelmi szerződések minél jobban megköttessenek és a szomszédos államokkal kereskedelmi összeköttetéseink minél jobban kiépittessenek.

Nagy tetszés kisérte gróf Hoyos beszédét.

KÁLLAY MINISZTER ÜZENETE

Dr. *Ujhelyi* Andor miniszteri tanácsos, dr. *Kállay* Miklós földmivelésügyi miniszternek, a kamara örökös tiszteletbeli elnökének üdvözletét és üzenetét tolmácsolta, mely szerint a földmivelésügyi miniszter ma is ugyanolyan figyelemmel, érdeklődéssel és megértéssel, valamint gondossággal foglalkozik a Tiszántul speciális gazdaproblémáival s *oly mértékben idetartozónak érzi magát, mint annak idején, amikor a kamara elnöki tisztét töltötte be*.

Steinfeld István és *Vásáry* József, továbbá *Klár* Sándor kamarai tagok felszólalása és belső kamarai ügyek letárgyalása után a kamara közgyülése lelkes hangulatban ért véget.

A LÉGI OMNIBUSZ BUDAPESTEN.

Tegnap délután 6 órakor érkezett meg a mátyásföldi repülőtérre a „Jégmadár" nevü Amsterdam és Batávia között közlekedő holland légi omnibusz. Fogadására ezrekre menő tömeg gyült össze a repülőtéren. Negyedhatkor jelent meg a Jégmadár és tisztelgő kör után simán leszállt.

Hirek Ausztria elleni horogkeresztes puccsról

Mi igaz a hirekből. — A bajor kormány cáfol. — Az osztrák kormány erélyes intézkedésekre készül.

Bécs, május 4. Ausztriában — mint politikai körökben egybehangzóan megállapitják — elérkezett a messzehatóan döntések időpontja. Délelőtt minisztertanács ült össze, hogy milyen intézkedéseket tegyen a kormány a szélsőséges nemzeti szocialista agitációval szemben. A kormány körében általános feltevés az, hogy a marxisták fegyvereinek kikutatásaival és lefoglalásával, a republikánikus védőszövetség felosztalásával a „baloldali veszedelem" egyelőre megszünt, mig ellenben az osztrák nemzeti szocialisták agitációja veszélyezteti **nemcsak a mai osztrák kormányrendszert, hanem Ausztriának Németországtól való függetlenségét is.**

A kormány elhatározásának komolyságát mutatja Fey biztonsági államtitkárnak nyilatkozata, amelyben a többi között a következőket mondja: „Az utóbbi hetek incidenseinek vizsgálata megmutatta, hogy **a legtöbb politikai összeütközést nemzeti szocialisták idézték elő. — Mindazok az akciók, amelyeknél bizonyos tervszerüség látható és amelyek fölépitésükben és végrehajtásukban a szélsőséges bolsevizmus módszereire emlékeztetnek, huzamosabb ideig semmi körülmények között sem türhetők. A békés lakosságnak nemzeti szocialista extremisták részéről való ilyen állandó nyugtalanitását egyszersmindenkorra meg kell szüntetni.**"

KALANDOS TERVEK A BAJOR HATÁRON

Bécs, május 4. A keresztényszocialista párt hivatalos lapja, a Reichspost a lap élén **„Kalandos tervek a bajor határon"** cimmel szenzációs feltálalásban jelentést közöl, amely szerint **a bajor-osztrák határon nemzeti szocialista propaganda folyik Ausztria megszállása érdekében.** A hivatalos vizsgálat megállapitotta, hogy **a nemzeti szocialisták elő akarják készíteni a talajt, hogy azután puccsot hajtsanak végre Ausztria szuverénitása ellen.** A nemzeti szocialista párt kufsteini vezérei már beismerő vallomást tettek s az illetékes osztrák hatóságok minden ellenintézkedést megtettek.

A tiroli nemzeti szocialisták ma mintegy ellentámadásba mentek át a kormánnyal szemben. Az osztrák nemzeti szocialisták tiroli körzetvezetősége ugyanis visszautasitja a „Reichspost"-nak az osztrák-bajor határon állitólag készülő puccsról szóló hirét és kijelenti, hogy a „Reichspost" hiresztelése bizonyára beharangozása azoknak az intézkedéseknek, amelyeket a kormány a nemzeti szocialisták ellen tervez.

CÁFOL A BAJOR KORMÁNY

München, május 4. A bécsi ker. szocialista Reichspost ama hirével szemben, amely szerint nemzeti szocialista részről a bajor-osztrák határon államesinyt készitettek elő, a bajor államkormány és a rohamosztagok részéről a következő kijelentést tették:

— A Reichspost jelentése a legrosszabb természetü célzatos jelentés, amelyből egy szó sem igaz. Bajorországban senkisem gondol arra, hogy beleavatkozzék Ausztria legbelsőbb ügyeibe. A bajor államkormány kénytelen a Reichspost által terjesztett ilyen hirekkel folytatott politikai kutmérgezést a leghatározottabban visszautasitani.

A félhivatalos Politische Korrespondenz közlése szerint az azonnal megindított vizsgálat kideritette, hogy a Reichspost csupán bizonyos hireszteléseket közölt, amelyek osztrák nemzeti szocialista vezérek nyilatkozatai nyomán keltek szárnyra.

VÉRES UCCAI HARCOK BÉCSBEN

Bécs, május 4. A döblingi városrészbeni a csütörtökre virradó éjszaka véres uccai harc volt nemzeti szocialisták és Heimwehrosztagosok között. Egy nagyobb nemzeti szocialista csapat megtámadta a Heimwehr szervezetek döblingi székházát és ki akarta kergetni a házból a Heimwehr őrséget. Vad verekedés kezdődött, amelyből végül a Heimwehr került ki győztesen. Tiz nemzeti szocialista sulyos sebesüléseket szenvedett, amikor azután a rendőrség is kivonult a Heimwehr védelmére, a nemzeti szocialisták megfutamodtak. A rendőrség üldözőbe vette őket s tizenkét nemzeti szocialistát letartóztatott.

„KLAGENFURT, NAGY-NÉMETORSZÁG DÉLI HATÁRBÁSTYÁJA"

Berlin, május 4. Steinacher Hans dr, a külföldi németség egyesületének uj birodalmi vezére felhivást bocsát ki, amelyben kijelenti, hogy **a külföldi németeknek nincs szükségе összehangolásra, mert a nemzeti forradalom német ujjászületést jelent**, ami a határokon tul élő németeket is kivétel nélkül együttérzéssel kell hogy eltöltse. A külföldi németség szervezete kell, hogy egyet értsen a népvezér-eszme céltudatos érvényesitésére.

Pünkösdkor — végzi a felhivás — **Klagenfurtban, a leendő Nagy-Németország déli határbástyáján, ujjá alakul a Külföldi Németek Szövetsége,** hogy tanuságot tegyen az anyaország iránt való régi törhetetlen hüségről.

A TISZTVISELŐKTŐL UJABB ESKÜT VESZNEK KI

Bécs, május 4. A Reichspost jelentése szerint a minisztertanács foglalkozik majd a szövetségi kormány és az állammal szemben ellenséges érzületü tisztviselők ellen tervbevett intézkedésekkel. A lap szerint azt is tervezik, hogy **a tisztviselőktől ujabb szolgálati esküt vesznek ki**, amelyben a kormány és az önálló osztrák állam mellett kell esküt tenniök. Azok a tisztviselők, akik ezt az esküt nem akarják letenni, ezzel bizonyitékát adják annak, hogy nagyobb sulyt helyeznek az állam és a kormány ellen irányuló politikai tevékenységüknek, mint szolgálatuk folytatására.

KOMMUNISTA RAZZIA AUSZTRIÁBAN.

Bécs, május 4. Ma egész Ausztriában nagy kommunista razzia volt. Több vezető kommunistát őrizetbe vettek.

Grác, május 4. A rendőrség ma házkutatások után több vezető kommunistát letartóztatott. A kommunisták ellen hazaárulás büntette miatt tettek feljelentést és beszállitották őket a törvényszéki fogházba. A rendőrség a házkutatások alkalmával különböző terhelő anyagot és iratokat foglalt le. A kommunista párt helyiségeit lezárták.

Egy elszánt betörő be akart törni Balla tanácsnok lakásába

Vakmerő betörési kisérlet történt tegnap éjszaka a Miklós utcán. Egy elszánt betörő be akart hatolni dr. Balla Bertalan városi adóügyi tanácsnok Miklós utca 23. sz. alatti lakásába. Dr. Balla Bertalan családjával együtt már lefeküdt, amikor arra lett figyelmes, hogy a lakásának külső ajtaját valaki feszegeti. Felkelt az ágyból és magához véve revolverét, kiment az előszobába, ahol megkérdezte, hogy jár e ott valaki. A feszegetés erre elcsendesedett, a betörő azonban nem távozott el, hanem néhány perc mulva folytatta a feszegetést. Balla tanácsnok erre a kezében levő revolverrel riasztó lövést adott le, mire a betörő abbahagyta az ajtó feszegetését és a kapun át menekülni akart. A kapu azonban zárva volt, mire a betörő azt akarta felfeszíteni.

Balla tanácsnok erre kinyitotta az utcai ablakot és rendőrért kiáltott. Egy arrajáró mérnök bement a házba, de erre a betörő az udvar végébe futott és átmászott a szomszéd ház udvarára és eltünt az éjszakában. Dr. Balla Bertalan a betörési kisérletről jelentést tett a rendőrségen, ahonnan detektivek mentek ki a Miklós utca 23. sz. alá, ahol meg is találták az ajtón a feszegetés nyomait, de a betörő más nyomott nem hagyott hátra, a szerszámait magával vitte. A rendőrség erélyes nyomozást inditott a betörő után.

MÁJUS

Fehérruhás leány a Csönd,
Olyan, ki kedvesére vár
S kék mezőben odafönt
Ezüstszin felhő-bárka száll.

Templom. Szép, gótikus remek,
Imára szólit a harang
S a kereszten fenn megremeg
Egy tiszta, hófehér galamb.

DR. BOROS JENŐ.

PIROSKA

Mintegy ötven esztendővel ezelőtt egy kerekarcú, magas homlokú zömök magyar fiú került a debreceni Kollégiumba, valahonnan a »kanyargó Tisza« mellől, ide az akáclombos, poros Debrecen városába, ahol idegen volt neki minden ember, akit látott, az öreg Kollégium falai körül, vagy a széles utcákon mindenki, aki élt és mozgott. De mindjárt amint szétnézett élénk fekete szemével a városban, talált egy alakot, aki néki olyan ismerősnek tünt fel elsődjére, amint meglátta. Pedig ez nem is élt, nem is husból és vérből volt alkotva, hanem sötét ércből és ott állott közel a Péterfia torkában, susogó akáclombok között: Csokonai Vitéz Mihály. Az a fiatal magyar gyerek ráismert a rokon lélekre, az élet nékül is sugárzó arcú szoborban, amint előtte állott mereven és hallgatagon: Szabolcska Mihály dárdás diák a széles kopott falépcsős, vastag falu Kollégium épületének tetején a »csillagdá«-ban.

Az uj diáknak messze szállottak a gondolatok a fejéből, de még messzebb az érzések a szivéből, amelyek gazdátlanul csatangolva a szelek szárnyán kiröppentek a Péterfián véges-végig az árnyas Nagyerdőre, ahol madárdal hangzott a hüvös tavaszi légben, majd bódító akácvirágillat szállott szerteszét a csendes máiusi éjjelen.

Most is május van, eljött volna az életet zsendítő kikelet, de ha madárdal szól is, a virágillat elkésett és csak az emlékezés szárnya lebben lebben fel. Az uj diák azonban félévszázaddal ezelőtt az andalitó tavaszban a madarakkal együtt énekelni kezdett és megszülettek azoknak az egyszerü, sima lágy daloknak az első darabjai, amelyek később a Tisza mellől elvitték egy kicsit furcsán hangzó nevét az ország minden tájékára.

Szabolcska Mihály, mint diák vissza került a Tiszántulra, ahonnan ősei a kállai ősi hajdufészekből kikerültek, mint Csifi Haty János hajdukapitány elszármazott maradékai a Tisza folyása mellé, túl a hortobágyi pusztán a Kunság közelébe, ahol az egyszerü magyar nép, mert Szabolcs vármegyéből származtak és kistermetü ember volt az első betelepülő közülök, tréfásan »Szabolcska« névvel illette, amely aztán rajtaragadt maradékaikon is.

A kis Szabolcska Debrecenben hamar naggyá nőtt, amint megszólalt a hangja, mert az egyszerü versek ismertté tették a nevét, ha őt magát nem is annyira, mert bizony a Kollégium ablakából csak a Nagyerdő felé lehetett látni, vagy legfeljebb a csodásan kanyarodó girbe-gurba Darabos utcára.

A poros vagy sáros Darabos utca is de megváltozott egy hosszú emberöltő alatt, még a nevét is alig tudja most már a magyar ember kimondani, kemény kövezete és divatos házai átalakitották nagyvárosi sikátorrá azt a kis utcát, amelyen szintén ötven esztendővel ezelőtt egy barna piros-pozsgás arcú, bájos tekintetü fekete kis leány tipegett komor téli reggeleken vagy napos tavaszi délelőttökön a Csokonai szobor felé, hogy tovább siessen a csizmadia szinen keresztül a Dóczy bácsi leányiskolájába a széles Czegled utcára.

Ott tanulta a »Musik« feliratu táskával haladó kis leány a felsőbb leányiskolai tudományokat az őszszakállú Dóczy Gedeon igazgatása alatt, a mindig vidám kedélyü Hajdu Pista bácsitól, különösen a csengő magyar verseket, amelyeknek dallamától zengett az akácos és bokros tágas udvaron a kislánysereg ajaka.

A verselő diák megpillantotta az eleven kis »Muzsát« a Darabos utcán és attól a pillanattól fogva élő alak felé szállottak a tuláradó versekben a dallamos sorok és a hangzatos rimek. Megelevenedtek a hangulatos sorokban a »fekete haj«, a »bogár szem«, a »rózsás orca«, amikor pedig az angyali kisleány beteg volt, végig sikoltott a szerelmes költő rimekben csengő jajszava: »Piroska beteg!« Piroska meggyógyult, sőt még valóban szebbé vált, szinte égett az orcája az élettől. Hanem a szerelmes verselő theológus, meg az esküdt diák hiába pengette olyan szépen a szerelmi lira hurjait, a Piroska szive nem hajlott feléje. Sőt idők multán, hogy a szép dalok költője kirepült az ódon Kollégium fehér meszelt falai közül, valóban a nagyvilágba, a szépséges Budapest, a csendes Geneve és a hangos Páris, a falu egyszerű verselőjét még messzebb vitte a hírnév szárnyán, a szép kis barnalányból menyecske vált és virult élete csendes boldogságban folydogált tovább.

Szabolcska Mihály költő neve ismertté és dicsőitetté emelkedett a négy folyam hazájában, sőt a béres Erdély egy kis csendes parochiát is nyujtott neki, ahol a kis család ölében a boldogságtól el-elringatta lelkét a fiatalkor édes emlékein.

Visszaszállott a lombzugásos debreceni Nagyerdőre, a hársfássá vedlett Péterfiára, a délibábos hortobágyi pusztára, meg a füzfás Tisza partra, a szülei házba is, ahol valamikor imádkozni tanította az édesanyja.

Mind mind elmúlt ez réges régen, még a költő is feljutott az akadémikusok asztalához a konviktus kemény padjáról elindulva. Kisfaludy Sándor Szegedy Rózát, Petőfi Sándor Szendrey Juliát feleségül vette, de — mint Csokonai Vitéz Mihály Lillát (Vajda Juliannát) — Szabolcska Mihály is csak a költészetének jegyezhette el Medgyesy Piroskát, aki mégis így fog tovább élni...

Calamus.

Rassay elismeréssel van Gömbös iránt, aki külső és belső nyomás ellenére távoltartja kormányzatát az irreális politikától

Költségvetési vita a képviselőházban

Budapest, május 4. A képviselőház folytatta a költségvetés tárgyalását. A vita első szónoka **Lakatos Gyula** volt, aki beszédében gazdasági kérdésekkel foglalkozott. Nem osztotta azt a felfogást, hogy a költségvetés nem felel meg a tényleges állapotnak. Az önellátási irányzatokkal kapcsolatban hangoztatta, hogy nem Magyarország részéről indult ki az elzárkózás politikája, mi csak szenvedő alanyai vagyunk ennek. Az állam a takarékosság terén elment a végső határig, további adóemelés lehetetlen, a takarékosságot azonban nem alkalmazták teljes mértékben az autonómiáknál. Kifogásolta, hogy az egyházi adókat közadók módjára hajtják be. A fizetésesökkentést az egész vonalon keresztülvinni ujra nem lehet. **A pengő szilárdsága** érdekében eddig folytatott pénzügyi és kereskedelmi politikánkat helyesnek tartja.

Rassay Károly egyetért az előtte szóló gazdasági fejtegetéseivel. **Teljes elismeréssel van a miniszterelnök iránt, aki a külső és belső nyomás ellenére távoltartja kormányzatát az irreális politikától. Aláirja a pénzügyminiszternek azt a megállapitását, hogy a gazdasági fejlődés utját csak a belső rend biztositja.** Ha pedig a belső rendet és megtartani tudjuk, akkor a szabadságjogok terén is ki tudjuk bővíteni kivánalmainkat, nem tudja azonban teljes elismeréssel fogadni a kormány belső és általános politikáját. **Bele kell vinni a külföldi köztudatba, hogy a nyugodt Magyarország sokkal nagyobb biztositéka a kébének, mint a kisantant.** Magyarországon 1931 augusztusában a pénzügyek és a politika csődje következett be. Sajnos, a költségvetést még mindig nem szállitották le arra mértékre, amelyet az állam megbir. A nyugdijkérdésben olyan intézkedést vár a kormánytól, hogy akiknek nyugdijukon kivül adófizetése alapján kimutatható nagy jövedelmük van, azoktól a nyugdijat megvonják. A gazdasági válságból csak ugy szabadulhatunk ki, ha rendezzük nyomasztó adósságainkat. **De ezt nem lehet ugy elérni, hogy Eckhardt Tibor kivánja. Ha a pénzlábat leszállitanák, abból nagy zavar támadna a gazdasági élet minden terén. Az adósságrendezésnek végbe kell menni, de nemcsak a mezőgazdaság javára, hanem az egész gazdasági élet területén.** A politikai helyzet megoldására a miniszterelnök a nemzeti összefogást hirdette. Valószinüleg azért, mert látta, hogy a nehéz gazdasági és pénzügyi kérdéseket egy pártra támaszkodva lehet megoldani csak, az egész nemzet erejéből. **Ő is elfogadjaaz öncélúság elvét és a keresztény alapot, határozott tetteket kivánunk a miniszterelnöktől és akkor a kormányt támogatni fogjuk.** — fejezte be beszédét.

Berky Gyula elfogadja Rassay Károlynak azt a megállapitását, hogy a mult rendszernek vannak hibái, de ezzel szemben vannak erényei is. Foglalkozott ezután a királykérdéssel. A kérdés megoldása nem aktuális. Magyarországon a birtokmegoszlás még mindig nem megfelelő. Lehetetlen, hogy még mindig 5.5 millió hold föld van 1130 ember kezén. Nem akar antiszemita jelszavakat hangoztatni, de a nagyiparban, kereskedelemben és bankokban meg kell szüntetni a numerus clausust. A nagyvállalatok kötelesek leszállitania a nagy igazgatói fizetéseket. A költségvetést elfogadja.

Weltner Jakab az elmult évek költségvetési politikájával foglalkozott és élesen bírálta a tulköltekezést. Szerinte optimizmusra nincs semmi ok. A költségvetés papiros adatokon nyugszik. Beszéde további folyamán erősen elitélte a Hitler uralom magatartását a németországi munkásokkal szemben. A költségvetés nem fogadta el.

Farkas Géza elismeri, hogy a kormány a megoldandó feladatokat a legelőnyösebben foglalta össze a nemzeti munkatervében. Ugy látszik azonban, hogy bizonyos hatalmak akadályozzák a kormányt fontosabb kérdések megoldásánál. A búza olcsó, a liszt drága és igy van ez minden mezőgazdasági cikkel. Egyetért azzal a szándékkal, hogy az autonomiákat a legszigorúbb takarékosságra kell szorítani. Beszéde végén hathatós gazdavédelmi intézkedéseket sürgetett.

Farkas Tibor hosszasan foglalkozott a vasúti díjszabás politikájával, hangsúlyozva, hogy a mostani díjszabás mellett terményeink nem versenyképesek.

Dentz Ákos rámutatott arra, hogy a gazdasági válság nem kímélte meg a győztes államokat sem. Fizetni akarunk hitelezőinknek, de csak akkor, ha javulás áll be helyzetünkben. Fontosnak tartja a nyugdijterhek rendezését az utódállamokkal. A költségvetést elfogadja.

Andaházy-Kasnya Béla az eladósodott gazdák helyzetével foglalkozott. A költségvetést nem fogadja el. A Ház éjfél előtt pár perccel elfogadta az elnök napirendi indítványát, mely szerint a vitát holnap délután 4 órakor folytatják. Az ülés éjfélkor véegt ért.

Meghalt Festetich Tasziló herceg

Keszthely, május 4. Csütörtökre virradó hajnalon félötkor csendesen elhunyt keszthelyi kastélyában *Festetich Tasziló herceg*, aki ma ünnepelte volna 83-ik születésnapját. Őseinek fejedelmi fényű fészkében hunyta le szemét örök álomra a régi Magyarország arisztokráciájának ez a kivételes tisztelettel körülvett vezető tagja.

Az elhunyt Festetich Tasziló herceg 1850 május 5-én született. Ifjabb éveiben hosszabb időt töltött külföldön, főleg Angliában. Visszatérése után keszthelyi palotája gyakran látott uralkodókat vendégül. VII. Edvard angol király, Albrecht szász király, de Ferenc Ferdinánd is gyakran vendégeskedtek a balatonparti palotában. Felesége, Mary Hamilton hercegnő, Károly badeni nagyherceg unokája volt. A hercegnő először I. Albert monakói herceg felesége volt, de házasságát a Szentszék feloldotta. A herceg felesége tiz esztendővel ezelőtt hunyt el. 1896-ban az aranygyapjas rend lovagjává nevezték ki Festetich Taszilót, akit I. Ferenc József 1911-ben emelt hercegi rangra. Nevét mint sportman is ismertté tette. Sokáig volt elnöke a Magyar Lovaregyletnek és a legismertebb sportmecenások közé tartozott.

A Keszthelyi kastély ura mától kezdve fia, Festetich György, aki apja halála percében az adománylevél értelmében ma hercegi rangra emelkedett.

Az elhunyt herceg temetésének részleteire vonatkozóan még nem történt intézkedés.

A KORMÁNYZÓ RÉSZVÉTTÁVIRATA

Ő *Budapest*, május 4. Nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzó a következő táviratot intézte Festetich György herceghez:

Mély megilletődéssel vettem a lesujtó hirt Festetich Tasziló vbtt. kir. főudvarmester elhunytáról és a fájdalmas csapás alkalmával, amelynek sulyát én is őszintén átérzem, úgy Főméltóságodnak, mint az egész gyászoló családnak legbensőségesebb részvétemet fejezem ki. Az elhunyt a legnemesebb magyar főúr mintaképe, családja nemes hagyományait követve, a közügyek terén, a társadalmi életben, külföldi összeköttetéseinek felhasználásával a haza érdekében maradandó becsü tevékenységet fejtett ki. Az az őszinte tisztelet és nagy rabecsülés, amit irányában mindenkor éreztem, emlékét felejthetetlenné teszi előttem. Horthy.

Rejtélyes gyilkosság Rákospalotán

Bottal és kalapáccsal támadtak az öreg emberre

Budapest, május 5. Rákospalotán szerdán délben ismeretlen tettesek meggyilkolták Sárgavi István 74 éves máv. nyugbérest, kárpitost.

Az öreg ur egészen keddig egyedül élt a Mária utcai villában, amelyet néhány évvel ezelőtt elhalt második felesége hagyott reá. Ő takarított, ő végezte a teendőket a ház körül. Ápolta a kertet. De a jó barátságot fenntartotta első feleségével is, aki közben férjhez ment, özvegy lett és néhány száz lépésre az ujpesti Dobó utca 34. számu házban lakott.

Az asszony — Dobóné — főzött az öregnek és aházfelügyelővel, Noveling Arankával küldött ebédet, vacsorát az öreg urnak.

A Máriautcai villában kedden délelőtt odaköltözött özvegy Major Lajosné is leányával, Major Erzsébettel. A 65 éves asszony izületi gyulladásban szenved. Ágyhoz van kötve. Az orvosok levegővállozást ajánlottak neki, igy került Rákospalotára.

Az öregasszony tegnap délben egyedül volt otthon. *Sárgavi konyhájából egyszerre csak jajgatást, nyöszörgést hallott.* Az ágyból nem tudott gyorsan felkelni, csak nagynehezen csoszogott ki a kertbe. *Itt egy magas, szélesvállu suhancot látott, aki Sárgavi lakásába ment.*

Néhány perc mulva hazatért a lánya. Természetesen elmondotta neki, hogy mi történt. A lány szintén kinézett a kertbe, látta, hogy *az édesanyja által leirt fiatalember éppen akkor távozott Sárgavi lakásáról.* Néhány szót is váltott vele. A fiatalember azt mondta, hogy orvosért megy, mert nagyon roszszul van az öreg. Azután eltünt.

A gyilkosságot délután 5 órakor fedezte fel Vizi Sándor máv. nyugbéres, aki ugyanabban a Dobó utcai házban lakik, ahol Sárgavi első felesége.

A főkapitányságról és az ujpesti rendőrkapitányságról még az éjjel detektivek, rendőrtisztek, daktiloszkópusok mentek ki a gyilkosság szinhelyére. Dobóné vallomása szerint a megölt férfinél állitólag 1700 pengő készpénz volt, amit azonban nem találtak meg. A feltevés az, hogy Sárgavi rablógyilkosság áldozata lett.

Az orvosi vizsgálat szerint az öreget két ütés érte. Az egyik valószinüleg kalapácstól, a másik bottól eredhetett. Ebből arra következtetnek, hogy Sárgavinak *két támadója volt.* Az egyik fejbesujtotta, a másik egy kendővel hurokszerüen elkapta a nyakát. Az öreg a földre zuhanhatott. Ekkor még egy ütést kapott. Elvesztette eszméletét. Hogy a halál milyen okok miatt állott be, azt csak a boncolás állapitja meg, mert a holttesten talált két sérülés közül egyik sem halálos. Lehetséges, hogy az ijedtség következtében szivbénulás, szivszélhüdés állhatott be, de nem lehetetlen az sem, hogy a huroktól fulladt meg Sárgavi István.

Az ujpesti rendőrkapitányságra hajnalban előállitották Vizi Sándort, aki felfedezte a gyilkosságot, Dobó Józsefnét, Sárgavi első feleségét és a házfelügyelőnőt, akikről kiderült, hogy a gyilkosság felfedezése után, mielőtt a rendőrséget értesitették volna, az öreg lakásából egy doboz ezüst evőeszközt vittek el azzal, hogy Sárgavi végrendeletében úgyis rájuk hagyott. Előállitottak ezenkivül négy cserepes munkást is, akik a környéken dolgoztak és akiknek a gyanú szerint valami közük lehet a gyilkossághoz.

SZÉCHENYI KÖZGAZDASÁGI EGYETEM

Budapest, május 4. Csütörtökön dr. Hóman Bálint kultuszminiszter az országos közgazdatestület küldöttségét fogadta, amely kérte, hogy a közgazdasági tudományi kar, mint önálló Széchenyi István közgazdasági egyetem szerveztessék át, amely minden többkiadás nélkül volna megvalósitható.

A kultuszminiszter válaszában kijelentette, hogy maga is fontosnak tartja az egyetem kérdését és elhatározta, hogy az egyetm ügyét még eben az évben törvény utján végleg rendezi.

ANGLIÁBAN A DOLLÁR 15—33 SZÁZALÉKOS ÉRTÉKCSÖKKENÉSÉT VÁRJÁK

London, május 4. A Financial News szerint az amerikai rendelkezés a világtörténet legtudatosabb és legkézzelfoghatóbb fizetésmegtagadása.

A szenzáció erejével hatnak azok a jóslások, amelyekbe a pénzügyi körök a dollár levalvációját illetően bocsátkoznak. A devalváció mértékéről a legkülönbözőbb találgatások indultak meg és a legeöbb jóslás szerint *az elértéktelenedés mértéke 15 és 33 egyharmad százalék között lesz.*

A Financial Times szerint Amerikában az idevágó intézkedések hirtelen fognak bekövetkezni.

London, május 4. MacDonald miniszterelnököt az alsóházban a kormánypárt tagjai lelkesen ünnepelték. A miniszterelnök egyik képviselő kérdésére röviden nyilatkozott washingtoni utjáról.

SZINHÁZ

MISOGA LÁSZLÓ VENDÉGFELLÉPTE A CSOKONAI SZINHÁZBAN

Csütörtökön este egyik régi kedvencét láthatta viszont a debreceni közönség a Csokonai szinházban. *Misoga* László, a kitünő komikus vendégszerepelt Debrecenben a »Zsákbamacska« cimü mulatságos operettben. Ez a páratlanul eredeti és sajátságos humorú színész méltán rászolgált arra az ünneplésre és érdeklődésre, mellyel a közönség a vendégjátéka alkalmából kitüntette. Gazdagon öntötte ötleteit, tréfáit, ellenállhatatlanul mókázott és mulattatott. Minden jelenete után viharosan zugott a taps. Misogának mindig nagy érzéke volt a groteszkum iránt. Ezt a képességét most remekül ki tudta aknázni. Groteszk táncai, jellegzetes mozdulatai és eredeti komikumának harsány szinei ujra és ujra derült, nevetést fakasztott a nézőtéren. Misoga őszinte vidámsággal megformált Eduárd ja sokáig emlékezetes marad előttünk.

A népszerü művészt, aki jelenleg a miskolci szintársulat tagja, láthatóan meghatotta a debreceni közönség lelkesedése és ragaszkodása. Az együttes többi tagja a szokott jó volt.

(b. p.)

A szinházi iroda jelentése:

KARSZEMÉLYZET JUTALOM-JÁTÉKA.

Kedden, május 9-én délután 3 órakor a legolcsóbb zónahelyárakkal kerül szinre a premier ragyogó szereposztásában

Kardoss Géza

felléptével a szezon legnagyobb sikerü vigjátéka, az

EGY KIS SENKI,

a Csokonai szinház karszemélyzetének jutalomjátékául.

Amidőn most szivélyes bucsut mondunk Debrecen város nagyérdemü közönségének, ezuton is kérjük közismerten meleg pártfogását és támogatását:

a Csokonai szinház karszemélyzete.

Jegyek már a mai naptól kezdve válthatók. Legdrágább hely 80 fillér.

MA, PÉNTEK ESTE BUCSUZIK a közönségtől

Jatzkó Cia és Putnik Bálint

Kadet szerelem

operettben, — zónahelyárakkal.

—

Szombat délután ZÓNA helyárakkal az

Érik a húzakalász

operettben búcsúzik

Indra Margit

—

Szombat este a nagy »Zsül«

ZILAHY GYULA

55 éves szinészi jubileuma!

Szinre kerül Zilahyval a főszerepben:

Rang és mód

délután olcsó helyárakkal!

Pipás Nagyok, akik a város erdejéből hetvenhat tölgyfát loptak

A kir. ügyészség lopás miatt emelt vádat Pipás Nagy László, Nagy Lajos, Nagy József és Nagy István debreceni napszámosok ellen, mert a vádirat szerint 1932. évi december 15-től 1933. évi február 17-ig Debrecen város erdejéből összesen *76 különböző méretü akácot és tölgyfát loptak el.* Ezeket a fákat a galyukkal együtt adták el. A lopott akácok és tölgyek értéke meghaladta a 300 pengőt.

A kihallgatás alkalmával a vádlottak nehéz helyzetükkel védekeztek. Arra a kérdésre, hogy miért hivják őket Pipás Nagyoknak, elmondották, hogy *ez a melléknév az anyjuk után ragadt rájuk, aki nagy pipás.*

A bizonyitási eljárás befejezése után a törvényszék Nagy Lászlót, Nagy Lajost és Nagy Józsefet fejenként egy-egy hónapi, Nagy Istvánt pedig 3 heti fogházra itélte.

Domokosné, a budai „Uj iskola" megteremtője előadást tart Debrecenben

A debreceni Tanári Kör péntek délutáni ülése

A szerdai lapokban rövid hir hívta fel a közfigyelmet a Tanári Kör felolvasó ülésére. Az a kevés tanitó ember, aki már az uj tantervek megjelenése, sőt a háboru előtt járt Domokos Lászlóné budai Uj Iskolájában s hazahozta az uj eszméket, az ujszerü tanitást s próbálta Debrecenben sporadikusan megteremteni az ujat, tudja mit csinált Domokosné majd 20 év óta. Olyan nevelő tanitást teremtett, mely a gyermek veleszületett képességeit önálló munkában és természetes hatásokkal élesztette és lehetővé tette, hogy a gyermek magát fejlessze *belülről kifelé* kicsi erővel, hátat fordítva a mai iskola még ma is absztrakt, mindig általános és konvencionális elemeket nyujtó ismerettömegének, azt a gyermekfejlődés, gyermekkorok érdeklődési körébe bele illesztette gyermeki öntevékenységgel, munkával, élmények életén, kisérletek, gyüjtések, alkotások végtelen láncolatán keresztül. Igy vált életté a gyermeki lélekben a tudás, az ismeret, alkalmazott életté. Természetesen ez a nevelés-tanitás, a tanulók munkába állitása megteremtette az osztályélet lélektani jelenségeit, (nem régi diákértelemben), vizsgálni lehetett az osztályélet értelmi, munkakészségi és értékelési, szociális, érzelmi életét, magukat nevelő értékeit. Különféle munka, munkás-tipusok fejlődtek ki a tanulókban, nevelte önmagát az osztály. Mily szép ideálok s mégis valóságok. Az a kevés tanitással foglalkozó ember, aki ezt Budán látta, tapasztalta s Debrecenben mostoha osztály- és iskolaviszonyok között, tömeg-osztályok, tantervi gátlások közt is megpróbálta, a hivő álhatatosságával örömmel várja *Domokosné előadását.* De nem lehet ez közömbös se tanitóra, se tanárra, se szülőre. Hiszszük, hogy városunk intelligens közönsége ott lesz a péntek délutáni 5 órai előadáson a Kollégium diszterében, utóvégre tudni akarja, hogyan akarja emberré nevelni gyermekét a haladó pedagógia.

Háromszázhatvan debreceni talyigásból alig tiz maradt meg

Tamás Ferenc stráfszekeret vásárolt

Suhanc legény korától kezdve Tamás Ferenc talyigás hivatalt viselt Debrecen városában. Mikor ő beállott a talyigás céhbe, úgy negyven évvel ezelőtt, 360 talyigás koptatta a jó rázós debreceni kövezetet, nem lévén még hire sem a bitumen és aszfalt utnak.

Azonban a változó idők járása minden intézményt kiforgat a maga valóságából, sőt ha nem életrevaló az, véglegesen el is tünteti. Majdnem igy jártak a debreceni talyigások. Ezidő szerint alig van Debrecenben tiz hivatásos talyigás. Maholnap csak az élclapokban fog élni, úgy jár, mint a régi Debrecennek több ilyen specialitása: megszünik, elenyészik.

Tamás Ferenc is szomoruan tapasztalta, hogy hiába állt nap-nap után a vasuti állomásnál levő koplalóban, nem akadt fuvarja. Ami fuvar került, az a kocsival rendelkező kartársaié lett. Az ő kétkerekü kurikulomára senkinek sem volt szüksége. Lenézték, mint lenézik az automobilon járók a komfortáblison kocsikázókat. Miután a fuvartalan helyzet megállandósult, Tamás Ferenc gondolt merészet és nagyot: Fájó szivvel megvált a talyigától és *stráfszekeret vett,* most aztán mint stráfszekeres fuvarozik. A napokban találkoztam vele és kérdeztem, hogy jobb? Lemondóan legyintett ostorával.

K. Gy.

MÜVÉSZMENTŐ SORSJEGY

Az igen nehéz helyzetben levő és nyomorgó művészek felsegélyezésére gróf Klebelsberg Kunó volt miniszter által tavaly megkezdett akciót dr. Hóman Bálint kultuszminiszter is magáévá tette és a művészmentő sorsjátékot az idén is megrendezi.

A sorsjáték plakátjai városunkban már kifüggesztettek. E szerint 316 darab igazán művészi értékü festmény, szobor, disztárgy stb. kerül kisorsolásra.

Debrecen város területére a bizottság dr. Vásáry István polgármester kezeihez *1200 darab sorsjegyet juttatott.* A polgármester a városban működő társadalmi, kulturális intézetek, bankok, iskolák, egyesületek részére azok tagjaihoz viszonyitottan bizonyos számú sorsjegyet küldött szét azzal a kéréssel, hogy azok az illető testület, egyesület stb. kebelén belül adassanak el. Felhivjuk Debrecen város minden szépért, jóért és kulturális javaiért lelkesedő és mindenkor adakozó készséget mutató közönségét, hogy a magyar müvészet megmentésének munkáját a maga részéről is támogassa. A sorsjegy ára darabonként 1 pengő.

Mozik műsora:

május hó 5-én:

VIGSZINHÁZ. „Csókol Veronika" zenés, dalos vigjáték 9 felv. (Gaál Franciska és Paul Hörbiger.)

URÁNIA. „A hercegnő szabója". Hangulatos filmoperett 10 felv. Főszerepekben: Maurice Chevalier és Jeanette MacDonald.

APOLLÓ. Két és félórás előadások. 3 sláger egy müsorban.

Előadások kezdete: Vig és Uránia 5—7—9. Apolló ½7 és 9 órakor. Az 5 órás előadások félhelyárakkal.

Ha magunkra találunk

Belekacagtam e romlott világba,
hol festett arcu nők
és könnyelmü férfiak
alkotják a morális életet.
Hol leljük meg életünk nyugodt ütemét?
Hol van az érzék?
mely nem is oly régen
ragyogó szinben tündöklött?
Mi lesz velünk, ha magunkra találunk?
Ily gondolatokkal mentem fel a Rózsadombra
s az ősznek elsárgult levegőjében
ott esüngött szivemnek képmása.
Majd elkergettem
a rámnehezedő problémákat,
elüztem a rossz szellemü utonállót,
belezokogtam a nagy semmiségbe
és hallottam,
mint velem sirt az ősz
a csendes éjszakában.

GISSER GYULA

VALLÁSOS ÜNNEPÉLY AZ ÁRPÁDTÉRI REFORMÁTUS TEMPLOMBAN

Az Árpádtéri református templomban május 7-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel vallásos ünnepély lesz. A vallásos ünnepély keretében dr. Juhász Nagy Sándor a debreceni ref. egyházkerület főjegyzője fog előadást tartani. A vallásos ünnepély müsora a következő: Fennállóének: 1. dicséret. Nagyének: 153. dicséret 1., 4. v. Bibliát olvas: imádkozik: Nagy Sándor s. lelkész. Gyülekezeti ének: XXV. zs. 2. v. Előadást tart dr. Juhász Nagy Sándor egyházi főjegyző, egyházkerületi tanácsbiró. Énekel a Nőegylet énekkara Kovács Kálmán tanitó vezetésével. Szaval: Szabó Kató leányköri tag. Orgonaszóló. Előadja: Füleky Kovács Mihály orgonista-kántor. Szaval: Kozák Eszter leányköri tag. Záróimádságot mond: Magyar Bertalan h. lelkész, 245. dicséret 10. v. Belépődij nincs. Mindenkit szeretettel várnak.

A vallásos ünnepély végeztével fél 5 órai kezdettel a Kassai u. 12. sz. alatti gyülekezeti teremben tanácsülés lesz.

REFORMÁTUS TANITÓK GYÜLÉSE

A ref. tanitótestület 1933 május hó 6-án délután 3 órai kezdettel közgyülést tart a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó. Tartja: Török Károly testületi elnök.
2. Elnöki bejelentések.
3. Az esperesi hivatal átirata az ifjuságí könyvtár könyvtártervezete tárgyában.
4. Dr Nagy Jenő gimn. tanár előadása: „Természet- és madárvédelem az elemi iskolában" cimmel. Az előadást vetitett képekkel kiséri és gyakorlati bemutatást ad a madarak és fák napjáról.
5. Szabadságok ügye.
6. A megürült tanitói állások betöltésének kérdése.

Különösen érdekesnek igérkezik dr Nagy Jenőnek, a Tiszántuli Madárvédelmi Egyesület alelnökének szakelőadása. Mint kiváló szakembernek és lelkes természetismerőnek előadását nagy érdeklődés előzi meg. Az érdeklődőket a másjellegü tanitótestületek tagjai közül is szivesen hivja meg az elnökség.

A gyülés a Füvészkert uccai iskola mozitermében lesz.

CSONTTOLLU MADARAK DERECSKÉN

Derecskei tudósitónk arról értesit, hogy ott nem régen megjelent néhány csonttollu madár. A madarak a templomkert akácfáira szálltak és a nézőket egész közel várták. Mindössze három méternyi magasan ülhettek és az alattuk járóktól nem riadtak el.

A csonttollu madár Magyarországon ritkán látható. Gerle nagyságú, feje és farktollai sötétek, a test többi része hamuszürke. Nevét farktollai csontszerü keményedésétől kapta.

A francia külügyminiszter a békerevizióról

Szerinte pillanatnyilag »balgaság« volna hozzán yulni a határokhoz.

Páris, május 4. Berenger szenátor a szenátusban ismertette a külügyi bizottság jelentését. Kifejtette, hogy Franciaország fenn akarja tartani valamennyi kisállam szabadságát és

a békereviziókat csakis az érdekeltekkel egyetértésben tartja lehetségesnek.

Azt a reményét fejezi ki, hogy a kormány meg fogja mutatni, hogy a világbékét Franciaország, az Egyesült Államok és az európai nagyhatalmak fenn tudják tarani.

Paul Boncour külügyminiszter kifejti, hogy Közép-Európa ujjászervezése sem Olaszország ellen, sem Olaszország nélkül nem valósítható meg. Franciaországot Olaszországtól semmi alapvető szempont nem választja el. A külügyminiszter szerint a négy nagyhatalom rendezhetné az őket közösen érintő kérdéseket a népszövetségi alapokmány keretében. Veszedelmes volna azonban vizsgálni a terűleti követeléseket.

Nem mintha úgy vélekednénk, hogy a dolgoknak ugyanolyan állapotban kellene maradni, de balgaság volna pillanatnyilag hozzánynulni a békeszerződésekben megállapított határokhoz.

A külügyminiszter hangsúlyozta, hogy a francia—szovjetorosz egyezmény aláirása nagy szolgálatot tesz a békének.

ROTHERMERE LORD JAVASLATA.

London, május 4. A Manchester Guardinban nyilt levélben dr. Walmsley liverpooli orvos a trianoni határok módosítását sürgetve, Rothermere lord javaslatára hivatkozik, amely

32.500 négyzetkilométernyi területet és 1,600.000 magyart ad vissza az anyaországnak, beleértve Komárom, Érsekujvár, Kassa, Szatmár, Nagyvárad, Arad, Temesvár, Szabadka és Zombor magyarlakta városokat.

E módosítás aránylag csekély áldozatot követelne az utódállamoktól.

IDŐJÁRÁS

A debreceni egyetemi földrajzi intézet jelenti május 4-én: Az európai időjárás a kontinens belsejében mind hűvösebb lesz. Az enyhe levegő ma már csak a Balkánra és a Földközitengerre szorult vissza. Esőzések a nyugati partok mentén, az Alpokban és a Balkánon vannak. Mennyiségük csökkent. Hazánkban az elmult 24 óra alatt különösen a déli területeken voltak nagy esők, itt 10—15 milliméter csapadékot is mértek. A hőmérséklet legmagasabb értéke Debrecenben 16 fok volt, Szegeden ma is megközelítette a 20 fokot.

IDŐPROGNÓZIS: Változóan felhős idő, még kisebb esők, a hőmérséklet egyelőre nem emelkedik.

Pusztay, volt KIE titkár végkielégitési pere a KIE ellen

Uray Sándor elnök kihallgatása a pörben. — Mi van a jegyzőkönyvekkel. Pusztaynak 1008 pengőt itélt meg a bíróság.

Csak nem akarnak elülni a KIE ügyei körül felkavart hullámok. Az egyesület vezetősége, vagy jobban mondva volt vezetősége pro és kontra próbálja bizonyitani a maga igazát. Ennek a szövevényes és nem mindennapi ügynek egyik akkordja játszódott le tegnap dr. Varrók Kálmán járásbiró előtt.

Pusztay József volt KIE titkár pört indított az egyesület ellen 1008 pengő végkielégités megfizetése miatt, azért, mert — mint keresetében mondja — az egyesület minden jogos indok nélkül bocsátotta el állásából. Az ügyben kihallgatták Uray Sándor református lelkészt, a KIE elnökét. Uray lelkész kijelentette, hogy Pusztaynak az egyesületnél fizetése nem volt. Tiszteletbeli állást töltött be és mint tiszteletbeli titkárnak nem járt neki fizetés.

Pusztay a jegyzőkönyvekkel bizonyította igazát, mire Uray kijelentette, hogy a jegyzőkönyvek semmit sem bizonyíthatnak ebben a vonatkozásban és ha mégis az lenne bennük feltüntetve, hogy Pusztaynak fizetése volt, akkor lehet, hogy a jegyzőkönyv meg van hamisitva.

A felperes Pusztay tiltakozott ez ellen és kijelentette, hogy ezek ellen a vádak ellen itt a bíróságon nem védekezik, de rágalmazás miatt meg fogja indítani az eljárást.

Uray lelkész ismételten kijelentette, hogy állításait fenntartja és ha módot adnak neki erre, azokat bizonyítani is tudja. Pusztay három évvel ezelőtt az egyesület másik titkárával, Laky Lászlóval együtt Amerikába ment. Pusztay egy évvel hamarabb jött vissza, mint Laky és az egyesületben állítólag intrikált Laky ellen. Lehetetlenebbnél lehetetlenebb vádakat hozott volna fel ellene, csak azért, hogy pozicióját az egyesületben megerősítse. A vádaskodásokat annyira vitte — mondta vallomásában Uray —, hogy Laky ellen az egyesület kénytelen volt vizsgálatot indítani. A vizsgálat során aztán ezek a vádak olyan kicsire zsugorodtak össze, hogy Laky ellen a vizsgálatot meg is szüntették. De nemcsak ilyeneket követett el — folytatta vallomását —, hanem állítólag bajok voltak az egyesület OTI illetékeinek az elszámolásánál is. Pusztay a vallomás szerint több éven keresztül az OTI illetékeket, melyek felerészben őt terhelték volna, teljes egészében az egyesülettel fizettette meg. Végeredményben — mondta vallomásában Uray — még ha fizetéses alkalmazottja lett volna is Pusztay az egyesületnek, minden ok megvolt arra, hogy végkielégítés nélkül bocsátassák el, de különben is fenntartja azt az állítását, hogy Pusztay tiszteletbeli állást töltött be az egyesületnél.

Kihallgatta még a bíróság Tunyogi Szücs Gézát, aki lényegtelen vallomást tett.

A bíróság a perbeszédek után helyt adott Pusztay keresetének és neki 1008 pengőt mint a felmondási időre járó összeget megítélte, azzal, hogy ez az összeg nem mint végkielégítés lett megítélve. A bíróság 100 pengőt, mint már a február hóra felvett fizetést, nem ítélt meg.

Az ítéletet az alperes KIE megfellebbezte, igy az ügy még a felsőbb bíróságokat is foglalkoztatni fogja.

A tavaszi szezón legnagyobb eseménye

GAÁL FRANCISKA

új filmje

Csókol Veronika

Partnere: **Paul Hörbiger**

Premier **ma a Vigszinházban!**

Grófi Bethlen István megjelent a képviselőházban

Elbeszélte balesetének részleteit.

Budapest, május 4. Bethlen István gróf balesete óta csütörtökön jelent meg először a Házban. A képviselők a folyosón érdeklődve vették körül Bethlen István grófot, akinek balkarja még mindig fel van kötve. Az eset úgy történt — beszélte —, hogy szomszédommal kilovagoltam. Lovam egyik lábával mély lyukba lépett és előre bukott. Én arccal előre estem, miközben balkarom kissé hátrább maradt és arra ráesett. A következő pillanatban lovam fel akart ugrani és hátulról koponyámat megrugta. Néhány percre elszédültem, de agyrázkódás nem ért és most már jól érzem magamat.

Bethlen István gróf néhány napig szándékszik Pesten maradni, de nem szólal fel a költségvetési vitában.

—

Csaknem tiz százalékkal kaptak kevesebb nyugdijat elsején a városi nyugdijasok

Fellebbezés készül a városi pótlék nagymérvü csökkentése ellen

Kellemetlen meglepetés érte elsején a városi nyugdijasokat. Átlagban csaknem tiz százalékkal kaptak kevesebb összeget május elsején, mint eddig, annak dacára, hogy ujabban nem csökkentették rendeletileg a nyugdijakat. Különösen sulyosan érintette a kisnyugdijasokat az a tény, hogy nekik jelentős összeggel adtak kevesebbet, amire egyáltalán nem voltak elkészülve, hisz még hire sem volt az ujabb redukciónak. Sokan mentek csaknem sirva érdeklődni, hogy mi az oka a redukciónak. A számvevőségnél azt a választ kapták, hogy a *városi pótlék nagyobbarányú csökkentése miatt kapott minden nyugdijas kevesebbet már elsején.*

A dolog azonban úgy áll, hogy az általános érvényű rendelet szerint a *száz pengőnél kevesebb nyugdijakat nem lehet csökkenteni,* Debrecen városánál azonban ezeket a kis nyugdijakat is csökkentették. Mint értesülünk a nyugdijasok fellebbezésre készülnek a reájuk nézve sérelmes rendelkezés ellen és *kérik, hogy a száz pengőn aluli városi nyugdijakat hagyják érintetlenül, míg a magasabb összegü nyugdijaknál is mérsékeljék a városi pótlék százalékszerü csökkentését.*

Egy felmondási perben a Kereskedelmi Kamarától véleményt kér a járásbiróság

Mint ismeretes az elbocsájtott alkalmazottak pert inditottak a debreceni Általános Fogyasztási Szövetkezet ellen. A tegnapi napon Czabán Vilmos volt szövetkezeti pénztáros keresetét tárgyalta dr. Sáfár járásbiró.

Czabán szerint a szövetkezet minden indok nélkül mondott fel neki és a felmondási időre járó követeléseit sem folyósította, sőt neki végkielégítés is jár a cégtől.

Dr. *Sonnenwirth* Lajos, a szövetkezet jogi képviselője ezzel szemben azzal érvelt, hogy a Czabán kezelése alatt álló üzlet raktárában nagy hiányok mutatkoztak, melyekről Czabán nem tudott kielégitő felvilágositásokat adni. Ennek az árunak az értéke meghaladta az 1000 pengőt.

Czabán kijelentette, hogy *a hiány az áru porlása miatt állott elő és ő* illegitim uton, árut a raktárból el nem tulajdonitott. A bíróság a tényállást nem látta tisztázottnak, ezért a tárgyalást elnapolta és az *ügy iratait megküldte a Kereskedelmi és Iparkamarának véleményadás végett.*

— A LEGSZEBB ÉS MÜVÉSZI KIVITELÜ FÉNYKÉPEK LIENERNÉL KÉSZÜLNEK. —

Május hó tizennyolcadikán leplezik le a Kollégium hős tanárainak és diákjainak emléktábláját

A Kollégiumi Diákszövetség összejövetele

Szerdán este 6 órakor tartotta a Kollégiumi Diákszövetség május havi baráti összejövetelét az Angol Királynő fehér-termében. Az összejövetelen a gimnázium 8-ik osztálya, valamint a tanitóképző intézet legfelső évfolyama is teljes számban részt vett. Az összejövetelt vitéz dr. Bessenyey Lajos gimnáziumi igazgató, diákszövetségi elnök üdvözlő szavai nyitották meg. Ezután dr. Veress István tanitóképző igazgató meleg szavakkal köszöntötte a megjelent fiatal diákokat. Példákkal mutatott rá a kollégiumi nevelés hatására és a Kollégiumra, mint a szegénysorsú diákok jótékony intézetére.

Az ifju diákok nevében Bakó Elemér VIII. gimn. és Kordás Ferenc V. tkp. mondottak az üdvözlésére köszönetet.

Csobán Endre ügyvezető alelnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg dr. Csánky Dezső h. államtitkár, Országos Levéltári igazgató, volt kollégiumi diák elhunytáról. Bejelentette, hogy a Diákszövetség ez évi közgyülését folyó hó 18-án délután 6 órakor a Kollégium oratóriumában tartja meg. A közgyülést este fél 8 órakor Kemény János »Kis pipa« vendéglőjében a hagyományos diák szövetségi vacsora követi. A közgyülés napján délben fél 1 órakor leplezi le a Diákszövetség a Kollégium hős tanárai és diákjainak domborművü emléktábláját, amely a Kollégium keleti kapuja melletti oszloplábazatot fogja disziteni. A leleplezési ünnepélyt dr. Baltazár Dezső püspök nyitja meg s az emlékmű avató beszédet dr. Kölcsey Sándor, az Ügyvédi Kamara elnöke tartja.

Az ügyvezető elnök beszámolója után Barla Szabó Jenő ny. kisujszállási főgimn. tanár tartotta meg nagy tetszéssel fogadott előadását Horthy Szabolcsról, a hősi halált halt szolnoki főispánról, volt kollégiumi diákról. Az előadó mint a Horthy fiuk egykori nevelője gyakran megfordult a kenderesi Horthy-kurián és meleg szinekkel festette az ott tapasztalt meleg magyar családi életet is. Részletesen ismertette az élte delén hősi halált halt Horthy Szabolcs diák debreceni diákéveit és önképzőköri tevékenységét. A prózai előadások sorát a Mácsai dalkör három hatásos énekszámmal élénkítette. Csokonai: »Echóhoz«, »Mikor Wittenbergában«, »Dal a szép ifjuságról« c. énekszámokat adta elő az énekkar, amelyet Szabó Emil h. zeneiskolai igazgató dirigált.

A pompásan sikerült énekszámokat ismét előadás követte. Dr. Sáfár László kir. járásbiró folytatta derüs diák történeteinek előadását. Ezutta felső gimnáziumi éveiről emlékezett meg s Sinka Sándor és Karai Sándor igazgató tanárok meleg szivének és jóizü humorának példázására több érdekes diákesetet hozott fel.

1905. évi ifjuségi tornaverseny és az ezüst kürt megszerzése vidám apróságok keretében elevenedett meg a hallgatók előtt. Az érdekes előadásokért minden esetben Csobán Endre ügyv. alelnök tolmácsolta a szövetség köszönetét s a társaság lelkes hangulatban egy példásan megrendezett s igazán jól sikerült estély emlékével távozott.

A jelen voltak közül a következők neveit sikerült feljegyezni: Rásó István alispán, Uray Sándor ref. lelkész, Karay Sándor koll. igazgató, Kazinczy Gábor ny. kuriai biró, Barla Szabó Jenő ny. tanár, vitéz dr. Bessenyey Lajos ref. gimnáziumi igazgató, Veress István tkp. igazgató, dr. Derekassy István ny. orvos, Tóth Aurél ny. kuriai biró, Nagy Gyula ny. igazgató, tunyogi dr. Szücs Géza kormányfőtanácsos, Balogh István földbirtokos, dr. Szeremley Béla főgimn. tanár, dr. Kardoss Albert ny. igazgató, dr. Nagy Sándor főgimn. tanár, Koss Zsigmond doh. bev. főtiszt, Agárdy Lajos ny. kol. elenőr, vitéz Váry Sándor főgimn. tanár, Hajdu László máv. felügyelő, Csire János máv. intéző, dr. Csobán Endre városi főlevéltárnok, dr. Hegedüs Jenő ügyvéd, Gaszner Géza társ. főtitkár, dr. Radeczky László városi aljegyző, dr. Sáfár László járásbiró, Madarász József Somogy megye máv. intéző, Stepán László postatanácsos, Budaházy-Bruckner Ernő eü. főtanácsos, Ujváry Lajos városi adóellenőr, dr. Korpássy D. László városiszti orvos, Szigethy Gyula főgimn. tanár, dr. Bertók Lajos tanár, Vargha Béla igazgató, H. Nagy Lajos igazgató-tanitó, Szabó Miklós igazgató, Nagy Sándor tanitó, dr. Nagy János ügyvéd, Kornya Sándor főgimn. tanár, Nagy Géza Hangya igazgató, vitéz dr. Szabó Sándor bizt. igazg., dr. Rácz Lajos bizt. igazgató, dr. Somogyi Zoltán orvos, dr. Szabó Sándor szikvizgyáros, Szabó József ny. posta igazgató, Tóth Lajos téglási ev. ref. lelkész, Debreceni József v. számvevőségi tisztviselő, dr. Ménes Lajos ügyvéd, dr. Tamássy Géza tiszti orvos, dr. Orosz István v. aljegyző, dr. Nagy Sándor tanár, dr. Wekerdy Béla gimn. tanár, ifj. dr. Budaházy-Bruckner Ernő, Szabados László kolégiumi szénior, Veres Béla polg. isk. tanár, Győri Lajos fogmüvesmester, dr. Csáthy Dezső ügyvéd, Besse Miklós színész, dr. Széll Kálmán orvos, Varga Endre városi számvevő, Orosz Árpád theológus, Jakucs István főgimn. tanár.

Városszerte nagy az érdeklődés Bocskai hajduezred vasárnapi matinéja iránt

A debreceni hajduezred régi és nemes tradicióktól áthatott parancsnoksága nagyszabású matinét rendez vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel a Csokonai-szinházban, amely iránt városszerte nagy az érdeklődés. A matinén felvonultatja a parancsnokság céltudatos kultúrális és sportmunkásságának eredményeit, amelyek valósággal meg fogják lejni magas színvonalukkal a debreceni közönséget.

A matinén részt fog venni a hajdúezred zenekara, amely elismerten a legjobb vidéki katonazenekar az országban. Nagyhatású szavalatot ad elő Cserta György, míg a hajdúság legkiválóbb történetbúvára, dr. Boldizsár Kálmán ny. városi főjegyző Bocskai hajdúságáról tart értékes és érdekes előadást. Pompás számot ad elő a hajdúezred énekkara, míg a széphangú Buczkó Lajos kuruc nótákat fog énekelni. A hajdúezred működvelői egyfelvonásos színművet adnak elő, majd egy pompás élőkép szerepel a műsoron.

Remek számokkal fognak a nyilvánosság elé lépni a hajdúezred sportolói is, akik korláton, nyújtón és ökölvívásban tesznek majd tanuságot kitünő képzettségükről. Bravuros gyakorlatokat mutatnak be a talajtornászok is.

A gondosan összeállított és érdekes műsorú matiné bizonyára zsufolt ház előtt fog lezajlani. Jegyek előreválthatók a Csokonai-szinház pénztáránál, rendkivül mérsékelt árak mellett.

— A volt 39-esek bajtársi összejövetele. A volt 39-esek bajtársi köre az Angol Királynő fehértermében szombaton, május 6-án összejövetelt tartanak, melyre a bajtársak minél nagyobb számban való megjelenését kéri a vezetőség. Az összejövetel este nyolc órakor kezdődik.

(43. folytatás.)

X.

Mathison eltünt.

Helén gondtalan és vidám volt. Szerelme a rapszódikus belső küzdelmek tüzében megtisztult. Többé nem voltak már kételyei őszintén, igazán szerette Iványt. Már nem érzett szégyenkezést, már nem szégyelte érzelmeit, — megtudta mi a szerelem. A hitetlenből hívő lett.

Boldogan számolta a napokat. Péntek, szombat, vasárnap. Kedden jön Iván. Jön, mint akár egy társaságbeli férfi. A báróné nagyot fog nézni. Előzetesen nem is mondja meg neki. Különben is semmi beleszólása. No és ha atyja visszajön — be vall neki mindent. Bevallja, hogy szereti, csak Iványt szereti. Vagy ő vagy senki más! Hogy társadalmi rangján alul megy férjhez, az sem őt, sem atyját nem érinti. Ami pedig a fiú szegénységét illeti, az még kevésbé akadály. Nincs nekik szükségük több vagyonra. Talán egy kicsit neheztelni fog apa — gondolta Helén — de aztán megbékül és beleegyezését adja. Minden dologban így volt eddig. Nem tudja megtagadni kérésemet. Hamarosan nem lehetne az esküvőt megtartani, mert Iványnak valami poziciót kellene teremteni, de ez is könnyen menne, ha a papa akarja.

Hétfőn már majdnem elárulta a bárónénak, hogy Iván másnapra bejelentette látogatását. De nem jutott rá idő, mert egy váratlan dolog egészen felfordította a házat. Még napokkal előbb kaptak ujabb táviratot a családfőtől, amely így hangzott:

»Ne aggódjatok, úgy lehet hetekig nem tudok hazatérni, nagy ügyek jöttek közbe. Helént csókolom. Mathison!«

Helén őszintén fájlalta, hogy atyja olyan hosszú ideig távol van, de annyira lefoglalta szerelme, hogy könnyen napirendre tért a távirat felett. Hiszen máskor is jöttek ilyen tartalmú táviratok, legfeljebb most az volt a meglepő, hogy olyan hosszú távollétről szól.

A távirat blanketta ott hevert Helén asztalán.

Most berohant a báróné:

— Helénem, itt valami nincs rendben. Szobádba kísértem a kertészt, aki virágot hozott, közben kezembe került a távirat. Gondoltam ne heverjen kiteregetve az asztalon, magamhoz vettem. Amint belepillantottam, gyakorlott szemem egy különös dolgot vett észre a táviraton. Te Helén, ezt a táviratot itt helyben adták fel.

Helén értelmetlenül nézett fel:

— Hogy érted ezt? Lehetetlen!

— De igen, nézd, a feladás helye gyanánt Berlin van megjelölve.

— Mi következik ebből? — tették fel a kérdést majdnem egyszerre mindaketten.

A báróné ezt a magyarázatot fűzte hozzá:

— Az lehetetlen, hogy Mathison úr adta fel, merthisz, ha itt lett volna a városban, első dolga lett volna házába jönni, a leányához jönni. Itt valami rejtély van. Ezt a táviratot, sejtésem szerint, más adta fel, hogy félrevezessen bennünket atyád holléte felől. Kérlek Helén nem lehet olyan könnyelmüen venni atyád hollétét. Elvégre, aki olyan dolgokkal foglalkozik, mint atyád, ki van téve minden veszélynek.

— Hátha a jelzés téves a táviraton, — nyugtatta meg magát Helén. — Az a hivatalnok is tévedhet.

— Látod, ebben lehet valami igazad, de erről rögtön meggyőződhetünk.

— Hogy?

— Valaki elmegy a főpostára és megkérdi, hogy nem tévedés forog-e fent. Valamelyik bizalmas emberünk.

— Az öreg Joachim. Beültetjük az autóba.

Pár perc mulva már ment is az öreg Joachim és félóra múlva visszatért:

— Nincs tévedés, összehasonlitották az eredetivel. A táviratot itt helyben adták fel. Hogy ki, azt persze nem tudják, az eredeti irást pedig nem tartják meg.

A két hölgy összenézett. Komolyra kezd fordulni a dolog. A báróné nem vesztette el fejét és energikusan szólt:

— Második teendőnk felszólitani valamennyi gyártelepet, fiókot, hogy nem tartózkodik-e, vagy nem járt-e valamelyiknél Mathison úr.

(Folytatjuk.)

A kétszeres rablógyilkossággal gyanusitott Bere Lajos a vizsgálóbiró előtt

Itt is beismerő vallomást tett. — Azért vitte magával a rövidnyelü baltát, hogy ha Páll Sándorék nem adnak neki száz pengőt kölcsön, erőszakkal fogja megszerezni a pénzt. — Családi viszály, majd polgári per 7 mázsa buza miatt. —

A vizsgálóbiró ma folytatja Bere Lajos részletes kihallgatását

A berekböszörményi kettős rablógyilkosság tettese, az 52 éves Bere Lajos földműves az elmult éjszakát a debreceni kir. ügyészség fogházában töltötte. Most, hogy a csendőrök már elfogták és ő könnyithetett a lelkén, nyugodtabban viseli a szörnyű terhet, amely egész életén át nyomni fogja.

Bere Lajost csütörtökön délelőtt 11 órakor hozatta fel a fogdából Preineszberger Jenő központi vizsgálóbirósági elnök, aki az iratokat már teljesen áttanulmányozta. Az ősz hajú, nyilt tekintetü és jótermetü Bere Lajos egykedvüen kopogott végig patkós csizmájával az ügyészségi folyosón a vizsgálóbiró ajtajáig, mögötte a szúronyos fogházőrrel. A ajtóban levette a kalapját, tisztességtudóan kopogtatott, aztán belépett a szobába.

AZ ELSŐ KIHALLGATÁS KÉT ÉS FÉLÓRÁIG TARTOTT.

A vizsgálóbirói kihallgatás zárt ajtók mellett folyt le s arról részleteket nem közölhetünk. A kihallgatás után azonban módunkban volt beszélgetni Preineszberger Jenő vizsgálóbirósági elnökkel, aki kijelentette, hogy Bere Lajos előtte is beismerte a gyilkosságot és azt a tényt, hogy azért ölte meg Pál Sándort és annak feleségét, mert nem voltak hajlandók őt százpengős kölcsönnel a bajból kisegíteni.

Bere Lajos csütörtöki kihallgatása egyébként két és félóráig tartott. Értesülésünk szerint a gyilkos ugyanúgy adta elő a dolgot, amint azt a csendőrök már jegyzőkönyvbe foglalták.

A VÉGZET ELINDUL.

Bere Lajos és az édesanyja az elmult időkben nem a legjobb viszonyban voltak egymással. Valami hét mázsa búza miatt húzalkodtak s végül perre került a sor. A perből sem Berének, sem az anyjának nem lett haszna, ellenben a házat a perköltség miatt dr. Nyisztor ügyvéd elárvereztette. Igy azután Bere a saját házában csak mint bérlő lakhatott. Eleinte 10 pengőt fizetett Nyisztor ügyvédnek a házbérbe, de legutóbb már a lakbért sem tudta kifizetni. Attól lehetett tartani, hogy az ügyvél kilakoltatja őket.

Bere Lajos tudta, hogy a Pál házaspár kamatra kölcsönt szokott adni megszorult embereknek. Elhatározta magát, hogy ő is kér kölcsön száz pengőt. El is ment Pálékhoz, de az aszszony nem teljesítette a kérését. Közben a helyzet mind reménytelenebb lett, ami annyira elkeserítette Berét, hogy végzetes tervre szánta el magát.

A RÖVIDNYELŰ BALTA, MINT „ULTIMA RATIO".

1932 március 27-én késő este magához vette baltáját, melynek nyele 40 cm. volt. Otthon nem szólt senkinek semmit és óvatosan elindult a sötét faluban Pál Sándorék háza felé. Elhatározta, hogy amennyiben Pálék megtagadják a száz pengő kölcsönt, akkor a baltájához fog fordulni, mint utolsó eszközhöz. Az asszony nyitott neki ajtót és ismételten kijelentette, hogy nem hajlandó egy fillért sem kölcsönözni. A vita közben az elkeseredett Bere Lajos a kabátja alól előkapta rövidnyelü baltáját és előbb az aszonyra, majd pedig annak beteg férjére sújtott le, aki az ágyból kiugrott s hálóingben akart a felesége segítségére jönni.

Miután a gyilkos végzett áldozataival, magához vette a lakásban levő pénzt, aztán a két hullát ráfektette a leszerelt ajtóra és a házat rájuk gyujtotta. Otthon megint nem szólt semmit. A pénzt a baromfiólban egy rejtekhelyre dugta, ahol később a csendőrök meg is találták.

PÉNTEKEN FOLYTATJÁK BERE LAJOS KIHALLGATÁSÁT.

Bere Lajos ugyanúgy adta elő a vizsgálóbiró előtt az esernyő, a szeredás és a többi holmi vásárlását, amint azt a csendőrségen már elmondotta. A szükséges pénzt a zsákmányból vette el. Bere ezúttal is hangoztatta, hogy a felesége nem tudott semmit a gyilkosságról. Ugy az asszony, mint 12 éves kisleánya teljesen ártatlan. Mindennek az oka a hét mázsa búzáért folytatott per volt, amely miatt a ház is elúszott.

A gyilkos elmondotta még, hogy résztvett a világháborúban, ahol megsebesült. Sohasem volt büntetve és ha Pál Sándorné megadja a kért kölcsönt, eszébe sem jutott volna, hogy valaha is bántsa. Amikor először vágott rá a baltával az asszony fejére, elvesztette az eszét és csak a pénz megszerzésére gondolt. Most már nagyon bánja, hogy ilyen szörnyűségre vetemedett, de — sajnos — már nem lehet a dolgon változtatni.

Már elmult félkét óra, amikor Bere Lajos a szúronyos fogházőr kiséretében kilépett a vizsgálóbiró szobájából. Kint a folyosón őszbecsavarodott fejére tette a kalapot és kérdően nézett a fogházőrre, hogy merre menjen?... Az őr megmutatta neki az irányt, akkor bólintott s megtörölve két hatalmas bajuszát, lassan megindult a fogház felé vezető folyosón.

Mint értesülünk, Preineszberger Jenő vizsgálóbirósági elnök még nem fejezte be a Bere Lajos kihallgatását. Holnap folytatja a kihallgatást és csak annak befejezése után határoz a fogvatartás kérdésében.

Kézrekerült egy női tolvajbanda, akik sorozatos üzleti lopásokat követtek el Debrecenben

Sikeres hajsza a tolvaj asszonyok után

Megirtuk már, hogy a hajduhadházi rendőrség nagyszerü fogást csinált, mert elfogott egy női tolvajbandát, amelynek a tagjai sora lopkodták a debreceni üzleteket és különösen a vásároknak voltak a rémei. A tolvajbanda tagjait, id. Zeke Bálintnét, ifj. Zeke Bálintnét, valamint Kökényesi Bálintnét már régóta ismerték a hatóságok és az asszonyok már több izben kaptak is kisebb-nagyobb börtönbüntetést üzleti lopásokért. *A tolvaj asszonyokat állandóan figyelték a hadházi csendőrök, különösen, ha a községbe hazatértek, mert tudták, hogy az asszonyok sohasem térnek haza üres kézzel.*

Május 2-án a három asszony Veres Józsefné és Tar Mária társaságában szekéren igyekeztek hazafelé Hadházra. Az őrszemes rendőr észrevette a szekéren ülő társaságot és a szekér felé indult, mert át akarta kutatni a szekeret, hogy nincs-e rajta lopott holmi. *Amikor az öt asszony meglátta a közeledő rendőrt, leugrottak a szekérről és futásban kerestek menedéket. Futás közben az asszonyok különböző árukat dobáltak el és ifju Zeke Bálintné, amikor látta, hogy nem tud menekülni a rendőr elől, hirtelen lefeküdt a földre és jajgatva betegnek tetette magát.* A rendőr azonban nem törődött az aszszony szimulálásával, hanem felállította a földről az asszonyt, akinél lopott árukat talált. *Az elmenekült asszonyokat az arrajárók segitségével elfogta a rendőr* és valamennyit, a náluk talált különböző árukkal együtt a szekéren bevitte a hajduhadházi rendőrségre, ahonnan tegnap behozták őket Debrecenbe, hogy itt megállapitsák, honnan és mit loptak el.

A debreceni rendőri nyomozás során Sári István detektiv sok lopást bizonyított rájuk az asszonyokra, akik nem is tagadták a lopásokat. A nyomozás megállapította, hogy a tolvaj asszonyok a *Kontsek* Kornél cégtől 30 méter fekete voált, 30 m. kékmintás voált és 8 darab delén kendőt loptak el 100 pengő értékben. *Gottlieb* Jenő Csapó utca 18. sz. alatti rövidáru üzletében is jártak a tolvaj asszonyok és onnan egy vég kék panama vásznat és egy vég kékfestő kanavászt loptak el 29 pengő értékben. Jó zsákmányra tettek szert *Glück* Sándor cipőkereskedő Széchenyi utca 31. sz. alatti üzletében is, ahonnan két pár antilop cipőt, hat pár lakkcipőt és két pár betétes antilop cipőt loptak el kendőjük alatt. A kár 100 pengő. Találtak az asszonyoknál még egy vasalót is, amelyet valószinüleg valamelyik debreceni vaskereskedésből loptak el. A rendőrségen van még egy vég NK jelü kanavász is, amelynek az eredete még nincsen tisztázva.

A nyomozás során Veresnére és Tar Máriára nem sikerült a lopásokat rábizonyitani, amiért is őket elbocsátották a rendőrségről, de a másik három asszonyt, akik be is ismerték a lopásokat, őrizetbe vették és most azt kutatja a rendőrség, hogy nincs e a tolvaj aszszonyoknak orgazdájuk.

Sulyos szerencsétlenséget okozott, aztán tovább száguldott egy ismeretlen kerékpáros

Rendkívül sulyos szerencsétlenséget okozott tegnap egy lelkiismeretlen kerékpáros a Mikepércsi uton. Bihari Sándor 22 éves hentessegéd, Vendég utca 42. sz. alatti lakos a Mikepércsi uton haladt, amikor vad iramban arra száguldott egy kerékpáros és Biharit nagy erővel elütötte. A szerencsétlen fiatalember eszméletlenül terült el az uton, míg a kerékpáros, anélkül hogy megállt volna és segített volna Biharinak, gyorsan kereket oldott.

A szerencsétlen elütött fiatalember ott maradt eszméletlen állapotban az uttesten, amíg rá nem akadtak a járókelők, akik a közeli őrházból telefonon értesitették a mentőket. A mentők magához téritették Biharit és elszállitották a lakására, ahol azonban Bihart ujból elvesztette eszméletét, mire a mentők kiszállitották a sebészeti klinikára, ahol ápolás alá vették. A szerencsétlen fiatalember valószinüleg sulyos belső sérüléseket szenvedett, állapota rendkívül sulyos. A lelketlen kerékpárost keresi a rendőrség.

Az egész város az UNIO müterem

1 pengős csodaszép képeiről beszél!

Svetits-bérház, Piac 43, az udvarban. Fényképfelvételek mindennap este 7-ig.

Amatőr munkák legolcsóbb speciális kidolgozása az „UNIO" laboratóriumában.

Állandóan friss fotocikkek raktára.

SZOMBATON DÉLUTÁN 6 ÓRAKOR NYILIK MEG AZ UJSÁGIRÓ AKADÉMIA A DÉRI MUZEUM DISZTERMÉBEN

Az Ujságiró Akadémia népszerüsitő előadássorozata szombaton délután hat órakor nyilik meg ünnepélyes keretek között a Déri Muzeum disztermében, mikor is Debrecen intelligenciája bizonyára teljes számban ott lesz. Annál is inkább, mert az első előadás már olyan vonzó lesz, hogy mindenkit érdekelni fog. Az első előadó dr. Kováts Andor egyetemi ny. r. tanár, aki a sokat emlegetett 19-es paragrafusról fog előadást tartani. Már maga ez a tény is eléggé bizonyítja, hogy az akadémia rendezősége minden módot és alkalmat megragad arra, hogy a legfontosabb napi kérdéseket a legszakavatottabb előadó útján világositsa meg.

Ugyancsak nagy érdeklődésre számithat az egyetem Árpád szavaló kórusa, mely a multkori bemutatkozó előadásával és művészi szereplésével egyszerre meghódította Debrecen müértő közönségét. Jelen alkalommal Benyovszky Pál három szép versét adja elő a szavaló kórus.

Az előadás pont hat órakor kezdődik és dijtalan lesz.

HIREK

A MENTŐK TELEFONJA: 04. SZÁM. A RENDŐRSÉG TELEFONJA: 20—45.

— **Ma a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:** „Aranyangyal", Piac u. 50. Telefon 24—53. „Nap", Piac u. 1. Telefon 27—73. „Tisza", Magoss György tér 9. Telefon 24—52. „Bocskay", Cegléd u. 22. Telefon 29—14. „Mátyás király", Nyilastelep, Vámospércsi ut 16. „Árpád fejedelem", Csapókert, Jánossy u. 44.

— **Dr. Baltazár Dezső** püspök 60 pengőt adományozott a theológusok „Bocskay" B. E. által megindított — szegény és beteg theológusok segélyezésére irányított! — szeretetakcióra. Az egyesület vezérsége ezúton is kifejezi hálás köszönetét.

— **Anyák-napja május 14-én.** A tavasznak legszebb napja ez a vasárnap, amelyen a legnemesebb érzés, az édesanyai szeretet kap méltó ünneplést. Csodálatos erővel kap lángra az emberi vágy az édesanya drága és szent eszménye után. Mint minden évben, úgy az idén is a KIE rendezi meg az Anyák-napját. A legideálisabb szolgálat ez, amit az ifjak végeznek ennek az ügynek a munkálásával.

— **Vitéz Kőszeghy Frigyes és dr. Karl János előadása a MANSz „Anyák Iskolája"-ban.** Ma, pénteken délután fél 6 órai kezdettel folytatja előadássorozatát az „Anyák Iskolája" a MANSz Otthonban (Széchenyi u. 1. I. em.). Vitéz Kőszeghy Frigyes, a böszörményi Kálvineum igazgatója „A család válsága", dr. Karl János r. kath. gimn. igazgató „Állampolgári nevelés" cimen tartanak előadást. Minden érdeklődőt szívesen lát a rendezőség. Belépődij nincs.

— **Húszéves érettségi találkozó.** Felkérem azon Debrecenben tartózkodó volt osztálytársaimat, akik a debreceni kegyestanitórendi r. kath. főgimnáziumban 1913-ban velem együtt tettek érettségit, hogy a folyó hó év júniusában megrendezendő húszéves érettgi találkozó részleteinek megbeszélése céljából a Piarista Diákszövetségnek 1933 május 6-án este az Angol Királynőben rendezendő összejövetelén teljes számban megjelenni szíveskedjenek. Dr. Tóth János.

— **Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban.** Szombatköszöntő ima háromnegyed hét órakor. Szombaton reggel hét, délelőtt tizenegy, délután öt órakor. Szombatkimenetele hét óra harmincöt perckor. A Kápolnási uccai templomban szombaton reggel egynegyed nyolc órakor, délután félöt órakor bibliai magyarázat, egyébként pedig, mint a Deák Ferenc uccai templomban. Hétköznapokon mindkét templomban reggel félhét és este hét óra husz perckor. Az elnökség.

— **A Debreceni Jótékony Nőegylet fakylaltdélutánja.** Debrecen egyik legagilisabb egyesülete, a Jótékony Nőegylet, fáradhatatlan vezetői, Sass Béláné elnök, dr. Kesserü Lajosné és Rásó Istvánné alelnökök buzgó vezérlete alatt megismétli tavalyi nagysikerű fagylaltdélutánját. Az eddigi tervek szerint június hó 11-én délután 6 órakor terülnek meg újra az asztalok az árvaház árnyas kertjében (Magoss György tér 10), hogy mellettük összegyüljön Debrecen társadalmának színe-java. A jótékonyság oltárán áldozók egy adag fagylaltot, vagy helyette egy pohár sört kapnak az áldozatkész háziasszonyoktól s részt vehetnek az árvaház növendékei által készített csinos kézimunkák sorsolásában is. Az előkészitő munkálatok már megindultak és a háziasszonyok felkérése is folyamatban van.

Feltörte a lepecsételt lakást, mert nem akart télviz idején 4 gyermekével az uccán maradni

A debreceni törvényszéken dr. Jankovich Jenő tanácselnök csütörtökön tárgyalta Szücs Jánosné bagaméri lakos magánlaksértési bünperét. A vád szerint Szücsné 1933 február 3-án a végrehajtó által lepecsételt lakásajtót feltörte és a szobát elfoglalta.

A kihallgatás alkalmával Szücs Jánosné előadta, hogy amikor a végrehajtó lezárta és lepecsételte a lakását, az utcán maradt négy gyermekével s nem tudta, hová hajtsa le a fejét éjszakára. Nem akart télviz idején az utcán maradni s ezért törte le a pecsétet.

A bizonyitási eljárás lefolytatása után Jankovich törvényszéki tanácselnök magánlaksértés vétségében mondotta ki bünösnek Szücs Jánosnét s ezért őt egy hónapi fogházra itélte, a büntetés végrehajtását azonban az enyhitő körülményekre való tekintettel három évre felfüggesztette. Az itélet jogerős.

— **Istentiszteletek ideje az orth. izr. templomban.** Péntek délután 6.47, szombat reggel 7.30, délután 5.30 órakor. Szombatkezdete pénteken délután 6.37, szombatkimenetele szombat este 7.45 órakor.

— **Kultúrest a Wolaffkatelepen.** Folyó hó 4-én, vasárnap este fél 7 órai kezdettel a Wolaffkatelep és környéke működvelő ifjúsága kultúrestét rendez. Előadják Gárdonyi Géza „A bor" c. 3 felvonásos énekes népszínművet. Belépődij nincs. Az érdeklődőket szívesen látja a rendezőség.

x **GRÜNBERGER és GLÜCK** fűszerületét Csapó u. 18 alá helyezte át.

— **Összezuzta a kezét a szecskavágó.** Jámbor János gazdálkodó, Faragó u. 10. sz. alatti lakos 9 éves János nevü fia tegnap a Vedres-dülőben levő tanyájukon a szecskavágógéppel játszadozott. A gép elkapta a kezefejét és két ujját összezuzta. Beszállitották a sebészeti klinikára.

— **A szemébe ütött a vésővel.** Nyilas Sándor lakatostanuló, Töhötöm u. 50. sz. alatti lakos tegnap munka közben egy vésővel a jobbszemébe ütött és szemét sulyosan megsértette. Kiszállitották a szemészeti klinikára, ahol ápolás alá vették.

— **Besurranó lopás.** Feuermann Benő bőröndös, Csap u. 50. sz. alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki besurrant az udvarba és onnan a szárításra kitett gyermekruhákat ellopta. A rendőrség megindította a nyomozást.

x **Tavaszi fotoujdonságok Berzéki-nél.** Piac u. 38., az udvarban.

— **Hirek a bélyeggyüjtő világból.** A nemzetközi vásárral kapcsolatban tartandó bélyegkiállitáson az egyetlen magyar léggömb, a Hungária postai útra indul. Ez alkalommal postát is visz magával, mely alkalomra a Magyar Aero Szövetség egy 5 darabból álló alkalmi bélyeget ad ki. Ez alkalmi bélyegek darabja 20 fillér és minden feladott lapra felragasztandó. Ugyancsak alkalmi levelezőlapok is vannak kiadva, darabja ennek is 10 fillér s a Hungária útjára csak ezek a lapok adhatók fel és csakis a vásár területén. E lapokat feladni bárhová lehet. A portódij 1 pengő, a rendes postadij, az alkalmi bélyeg ára 10 fillér és levelezőlap ára 10 fillér s igy végeredményben egy levelezőlap feladása 1 P. 40 fillérbe kerül. A feladott lapokon háromféle alkalmi bélyeg lesz rányomva. Május 14-től kezdve a legközelebbi kedvező napon Grácból a jugoszláviai Mariborba egy vitorlázó repülő indul. Portó dij 1 schilling 30 groschen. A Do. X. repülőhajó e hónapban Budapestre érkezik, mely alkalommal postát hoz és visz magával, külön alkalmi bélyegzővel. A régi 70 filléres parlament tipusu bélyeget a posta 10 fillér értékben felülnyomta, mint provizórium-mot. Júniusban jelenik meg az új légiposta, júliusban a cserkész sor bélyege s gróf Apponyi Albert is fog egy emlékbélyeget kapni a mostani fejes bélyegek keretében. Hollandia Orániai Vilmos, Litvánia 15. évi függetlensége, Vatikán a szentév és Németország a birodalmi gyülés megnyitása emlékére adtak ki új bélyegeket.

— **Meghivó.** Az Egyetértés Önképző-, Dal- és Segélyegylet f. évi május hó 6-án, szombaton este fél 9 órai kezdettel a MÁV műhely szinháztermében Gayné Édy költő és Benedek Sándor MÁV főmérnök szerzeményeiből összeállított műsorral a szerzők személyes közreműködésével kultúrestet rendez, amelyre a nagyközönséget tisztelettel meghivja a rendezőség. Műsor után az egyesület tánczenekara játszik záróráig.

x **Ötven pengőt kereshet havonta,** ha jó a rádiója, mert nem dobja ki pénzét haszontalan szórakozásra. Mayer Emil okl. gépészmérnök rádiólaboratóriumában megjavítják bármilyen gyártmányu készülékét, hangszóróját. Kicsi rezsi, olcsó árak! Alkatrészek! Burgondia 15. Telefon 15—79.

— **Angol nyelv** tanulásához okvetlen szükséges a legcélszerübben összeállított Welsh—Joó: Angol—magyar szótár. Kapható a „MÉLIUSZ" könyvkereskedésben 7 pengőért.

— **Puli kutyát lopott, hogy beállhasson juhásznak.** Egy többszörösen büntetett cigány napszámos, Csiha Bacsó Lénárt napszámos állott csütörtökön délelőtt a debreceni törvényszéken dr. Jankovich Jenő törvényszéki bíró előtt. Az ügyészség ezúttal lopással vádolta meg Csiha Bacsó Lénártot, akinek csak nagy nehézségek árán lehetett megállapitani a nevét. A vád szerint a vádlott 1932-ben kint volt napszámon Térdesi István tanyáján, ahonnan egy puli kutyát, szalonnát, kötelet lopott. Ugy tervezte, hogy kinnegy a Hortobágyra juhásznak s ezért akarta magával vinni a pulit. Utközben a pulit leoldotta a pórázról s úgy gyalogoltak ketten az országúton. Egy autó azonban elütötte a kutyát, amely azonnal kimult. Igy azután füstbement a juhászság, de meg a csendőrök elfogták a tolvaj napszámost. A bíróság előtt tagadni akart Csiha, de aztán beismerő vallomást tett. A törvényszék a vádlott lopásért kéthónapi fogházra itélte. Az itélet jogerős.

— **Magyar nótaest a KIE-ben** ma 8 órakor, csak fiatalemberek részére. A multkori nagysikerü Fonó-est folytatásaképpen. Eredeti magyar népdalok, ősi szép melódiák, amiket a KIE tagjai számára teljesen ismertté akar tenni. Mindenkit szeretettel látnak, belépődij nincs.

— **Mosás — lopás.** A mosás mindig jó alkalom lopásra is. Tegnap Grünhut Henrik tanár tett feljelentést a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a Kálvin tér 19. sz. ház mosókonyhájából különböző fehérneműeket 40 pengő értékben elloptak. A rendőrség keresi a tolvajt.

— **Egy kisdiák súlyos szerencsétlensége hintázás közben.** Súlyos szerencsétlenség ért tegnap egy kisdiákot a Veres ucca 19. sz. házban. Szabó László 12 éves tanuló az udvaron levő hintán hintázott. A hinta magasba lendült, de a kisdiák megszédült és lezuhant. A zuhanás következtében oly szerencsétlenül esett a földre, hogy a jobb alkarja és a kulcscsontja eltört. Kiszállitották a sebészeti klinikára, ahol a törött kart gipszbe tették.

GYOMOR-
és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfuvódásnál, gyomorégésnél, felbőfögésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1—2 pohár természetes „Ferenc József" keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Közkórházi jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szivesen isszák és általánosan dicsérik. A Ferenc József keserűvíz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Szélhámosság egy lelkész nevével.** Uray Sándor ref. lelkész felkért a következő sorok közlésére: Hetek óta többizben arról értesültem, hogy egyes családokat, ismeretlen egyének, nevemben keresnek fel s különböző címeken adományokat kérnek s gyüjtenek. Igy „anyákat védő egylet", majd „anyák vasárnapja", vagy egyes beteg egyének szanatóriumba küldése céljaira. Tegnap egy bíró családjában megállapitották, hogy a Kesserüné méltóságos asszony neve is rá van hamisitva egy ilyen gyüjtőivre. Kijelentem, hogy ilyen ismeretlen célokra ajánlást adni nem szoktam s egyedül az egyházrészem pénzügyi kérdéseivel foglalkozom, ebben a vonatkozásban pedig, kizárólag ismerős családokhoz, minden kétséget kizáró módon igazolt egyénnel, vagy egyházrészi diakonissákkal szoktam fordulni. Uray Sándor ref. lelkész.

— **Kérelem.** Özv. Kovács Gusztávné hadiözvegy, csapókerti lakos, egyedülálló elesett féllábú hadiözvegy, ki nagy nyomorban él, teljesen munkaképtelen és elesett egyén ezúton kéri a megértő és nemesszivü közönséget arra, hogy bárminemü adománnyal őt segitse. Az adományokat kéri a kiadóhivatalba eljuttatni, ahol megbizottja az adományokat készséggel fogja nyugtázni és rendeltetési helyére eljuttatni.

— **A Népszerű Főiskola** olasznyelvi tanfolyamain az órák május 5-én, pénteken ismét megkezdődnek.

— **Éleslövészet a pallagpusztai lőtéren.** F. évi május hó 17., 17. és 19-én a Sárkut-tanyánál levő harcszerű lőtéren, a pallagpusztai vasúti állomás közelében, éleslövészet lesz. A lőtér ezen napokon 7 óra 30 perctől 16 óráig le fog záratni. A lezárási idő alatt a Debrecen—Sámson közötti országúton a forgalom kétóránként 20 perc időtartamra, gyorsan mozgó járművek (gépkocsi, kerékpáros, kocsi, üres szekerek) részére szabaddá fog tétetni. A forgalom ezen idő alatt Debrecen és Hajdúsámson között csak a Városi tanya—Sándor tanyán át lehetséges. Nagy József rendőrfőtanácsos a rendőrkapitányság h. vezetője.

— **Baleset az épitkezésnél.** A Poroszlay út 10. szám alatti épitkezésnél dolgozott Szabó Imre 26 éves kőművessegéd. Munka közben az egyik félig felépitett tüzfal megmozdult és ledőlt. A lehulló tégla- és maltertörmelékek sulyosan megsebesitették az alatta álló Szabót. A szerencsétlenül járt embert a mentők részesitették első segélyben, majd kiszállitották a sebészeti klinikára. Állapota nem sulyos.

— **A Csapó uccai piac burkolása.** Hosszú idők óta húzódik már a Csapó uccai piac zenede felőli oldalának burkolási ügye. A tervek már teljesen készen vannak, csak a belügyminiszter jóváhagyása hiányzik. A tegnapi polgármesteri értekezleten dr. Vásáry István polgármester megbizta dr. Vass Károly tb. főjegyzőt, hogy sürgesse meg az ügyet a minisztériumban és a sürgető feliratot minél hamarabb küldje el. Az ügy minél gyorsabb elintézése annál is fontosabb, mert a piac ezen oldalán valóságosan életveszélyes a közlekedés és különben is a burkolatozáshoz szükséges klinker téglamennyiség most rendelkezésre állna a város vezetőségének, mivel a városi téglagyár kemencéjét rövidesen begyujtják.

GYÁSZ ROVAT

Köszönetnyilvánítás. Felejthetetlen drága jó Lulókánk temetésén megjelenteknek s mindazoknak, akik mérhetetlen fájdalmunkban részvétükkel osztoztak, hálás köszönetünket nyilvánítjuk. Kun és Polgári-család.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Kaszás Ferenc napsz. fiu Ferenc, Kovács István fuvaros, leány Anna, Pócsi Sándor fm., fiu Ferenc, Vásári Mihály máv. lakatos, fiu Ede, Széll Mihály sofför, leány Ilona, Vadász István kertész, leány Margit, Suba Sándor fm., leány Olga, Kardos Imre cipész, leány MCária, Kiss Sándor fm., leány Margit, Lantos István fm., leány Mária, Rosenblut József cipőfelsőrészkészitő, leány Zsuzsa, Dessewffy György urad. titkár, leány Judit, Szőke Mihály kocsis, fiu József, Mannhammer János gépész, leány Ilona, Farkas György zenész, leány Magda, Galla József fm., fiu István, Kotra József cipész, leány Róza, Szabó Lajos 1 katos, leány Anna, Szabó Sándor hentes, leány Irén, Szabó Imre fm., fiu István, Varga Mihály napsz., fiu Béla, Oláh János fm. fiu Miklós, Csikos Sándor fm., leány Margit és 3 törvénytelen ujszülött.

Halálozások: Sári Margit r. k. 6 hónapos, Püspökladány. Sinay Ibolya ref. 11 hónapos, Pozsonyi ut 5. Ujvári Imréné Kiss Mária ref. 69 éves, Bellegelő 355. Nagy József r. kath. 57 éves, Kinizsi u. 18 Makkai István ref. 74 éves Simonyi ut 1. Szökös Sámuelné Jóvér Eszter ref. 39 éves Hajduszoboszló, Dorogi Julia g. k. 16 éves Nyirábrány.

Eljegyzések: Molnár István—Szabó Eszter, Tóth Lajos—Szatmári Jolán, Löki Sándor—Gém Mária, Aranyos Dávid—Nagy Róza, Andirkó Ferenc—Leiter Julia.

— Öngyilkos lett egy román katonaszökevény. Vargha Lajos 21 éves nagyváradi fiatalember pár héttel ezelőtt megszökött ezredétől. Az őrjárat csakhamar nyomára akadt. Vargha, amikor látta, hogy nem tud menekülni, a Kolozsvárról Nagyvárad felé haladó vonat elé vetette magát. A szerencsétlen fiatalembert a vonat kerekei teljesen szétroncsolták.

— Mégis megszavazta Eger a közös strandot. Egerben nagy harc indult meg a közös strand miatt. A városi közgyülés most 7 szótöbbséggel megszavazta a strandot. A strandvita első szónoka Kriston Endre püspök volt, aki éles szavakkal ostorozta a strand divathóbortját. Feljajdul a hangom — mondotta —, hogy Sodoma földjének egy darabjával akarják az egri talajt közösíteni. Utána Novák Sándor kanonok, majd vitéz Subik Károly mondott hatalmas beszédet a strand ellen. A szavazás azonban a strand mellett döntött.

— Kerületi gyorsiróverseny Debreczenben. A Debreceni Gyorsirók Társasága a Magyar Gyorsirók Országos Szövetségével karöltve május 7-én rendezi kerületi gyorsiróversenyét a piarista gimnázium termeiben. A 150 és 300 szótagos verseny délelőtt féltízkor kezdődik. Utána következnek a 250 és 200 szótagos versenyszámok. A verseny iránt az egész kerületben óriási érdeklődés nyilvánult meg. A versenyre még jelentkezni dr. Naményi Gyula felső ker. isk. tanárnál lehet, Batthyány ucca 9. szám.

SPORT

A FERENCVÁROS MECCS ELŐTT A MARGITSZIGETEN ÜDÜL A BOCSKAI

A futballbajnokság finise előtt állunk. Az élet a helyzet jelenleg a következő: 1. Ferencváros, 29 pont, 72:19 gólarány. 2. Ujpest 29 pont, 71:29 gólarány. 3. Hungária 28 pont, 60:25 gólarány. Amint látható, nemcsak két pont, hanem már egy pont veszteség is a bajnokságot jelentheti bármely csapatnak a három közül. Érthető tehát, hogy minden élcsapat a másik kettőt figyeli.

A Ferencváros és a Hungária e heti ellenfelei: a Bocskai, illetve a Nemzeti egyformán hátránnyal áll ki a vasárnapi, illetve szombati mérkőzésre. A Bocskai játékosainak lábában lesz a szerdai soroksári mérkőzés (amelyen a Soroksár lelkes játékkal 2:2 döntetlen után 1 pontot elvett nagy ellenfelétől), míg a Nemzeti többhetes afrikai turázás után csak most érkezett haza.

A Bocskai eleinte arra gondolt, hogy Gödöllőn fogja pihentetni a csapatát, majd haza akarta vinni Debrecenbe, végül is nagy hadi tanácskozás után úgy döntött, hogy *a csapat zöme Budapesten marad és vasárnapig a Margitszigeten fog üdülni.*

A Bocskai játékosai futballabdát vasárnapig már nem kapnak, ellenben a Margitsziget sétányain futótréninget fognak tartani. Budapesten trenírozik Teleki is, aki vasárnap biztosan játszik.

A Hungária szombati ellenfele a Nemzeti, teljes túracsapatával (12 játékos) az ugyancsak Afrikában túrázott Attila kíséretében hazaérkezett. A játékosok és kísérőjük kijelentették, hogy egyáltalában nem fárasztották ki őket az afrikai mérkőzések, minden játékos egészséges, úgyhogy szombaton a Hungária ellen is a túracsapat fogja felvenni a küzdelmet.

A legjobb vidéki csapatok felvonulása a debreceniek ellen

A vasárnap futballprogramja

Négy vidéki csapat nyolc értékes bajnoki pontért küzd vasárnap Debrecenben. Olyan futballprogram, amelyet csak a május hóra tekintettel kockáztattak meg a helyi egyesületek. Máskor elszokták halasztani az ilyen költséges mérkőzéseket, ezalkalommal biznak az amatőrök a közönségben, hogy sokan jönnek ki a Bocskai táborából is. A keleti kerület válogatott játékosainak zöme jelenik meg a Diószegi uti pályán s lesz alkalom bőven latolgatni, hogy ki is felelt volna meg Teleki helyett a Bocskai—Soroksár mérkőzésen. Mert szerdán bebizonyosodott, hogyha a régi gépezetből csak egy láncszem hiányzik — ha csak drága pénz árán nem — az egyébként kitünően adminisztrált Bocskai nem találja fel magát a futballjáték gyakorlati részében. Vasárnap tehát lesz alkalom keresni a jövő centerét, valamint a jelen esetleges tartalékjait.

A program a következő: fél 12 órakor DTE—KMOVE, negyed 2 órakor D. Postás—NyAFE, 3 órakor NyKISE—DEAC, háromnegyed 5 órakor pedig a DVSC—NyTVE. A mérkőzéseket propaganda helyárak mellett lehet megtekinteni. Villamosmegálló a DVSC pálya főbejáratánál.

Villanygyár—DVAC

mérkőzik ma délután 4 órai kezdettel a DTE nagyerdei sporttelepén. A játékosok megjelenését kérik a fenti egyesületek.

FELHIVÁS!

A DKASE ezuton értesiti a tisztikar és választmány tagjait, hogy a választmányi ülés péntek este 8 órakor lesz megtartva az Utazók helyiségében.

KÖZGAZDASÁG

AZ IPARTESTÜLET ELNÖKSÉGE A VÁLASZTÁSOK ELLEN BEADOTT FELLEBBEZÉS ELUTASITÁSÁT KÉRI.

A debreceni Ipartestület ez év március 26-án megtartott választása ellen ifjabb Varjassy Imre és társai fellebbezést nyujtottak be az iparhatósághoz, azzal az indokkal, hogy az akkor megtartott közgyülés és a vele kapcsolatos tisztujitás nem a törvényeknek megfelelően zajlottak le. Az Ipartestület elnöksége a tegnapi napon négyoldalas választ adott, melyben azt mutatja ki és vitatja, hogy a fellebbezőknek nincs igazuk, mert a választásoknál semmiféle szabálytalanság nem történt, az a törvény szem előtt tartásával történt. Azt kérik, hogy az indokolatlan fellebbezést az iparhatóság útasitsa el.

HIRDETMÉNY A BAB VETŐMAGAKCIÓRÓL

Felhivom az érdekelt gazdaközönség figyelmét a m. kir. földmüvelésügyi miniszter ur által inditott és fenntartott babvetőmag akcióra. Az akció célja, hogy egységes tipusu fajtaazonos babvetőmaggal lássa el a gazdákt, mert ennek termése sokkal jobb áron értékesithető, mint a kevert fajtáju babé, melyből még mindig igen sok kerül forgalomba. A gazdaközönség saját jól felfogott érdeke kivánja, hogy kevert fajtájú babvetőmagját egységes tipusu fajtaazonos babvetőmaggal cserélje fel.

Felkérésemre a Gazdasági Egyesület elvállalta, hogy a gazdaközönség igényléseit összegyüjti, azokat együttesen felküldi a m. kir. Növénytermelési Hivatalhoz, Budapest, földmivelésügyi minisztérium és az igényelt babvetőmagot szétosztja. A babvetőmag ára mázsánként 14 pengő.

Kivánatos, hogy a gazdák igénylésükkel mennél nagyobb számmal forduljanak a Gazdasági Egyesülethez.

Gazdasági Tanácsnok.

A debreceni Tanári K

TERMÉNYTŐZSDE

Határidőüzlet: Buza: május 12.15—17, október 11.67—69. Rozs: május 6.58—60, október 7.70—72. Tengeri: május 6.76—77, julius 7.21—22.

Készáruüzlet: Buza: tiszai 77 kg 13.65—13.90, 78 kg 13.90—14.10, 79 kg 14.10—14.30, 80 kg 14.25—14.45, felsőtiszai, jászsági 77 kg 12.80—12.95, 78 kg 13.00—13.15, 79 kg 13.15—13.30, 80 kg 13.30—13.45. Rozs 6.25—6.35, tak. árpa I. 9.10—9.30, tak. árpa II. 8.60—8.80, felv. sörárpa 10.75—12.50, egyéb sörárpa 9.75—11.00, zab I. 8.10—8.30, zab II. 8.00—8.10, tiszai tengeri 6.75—6.80, egyéb tengeri 6.80—6.85, korpa 5.60—5.70.

HIRDETMÉNY.

Felhivja a városi adóhivatal az érdekelt munkaadókat, hogy a gazdaságukban, gazdasági gépeik mellett, a gazdasághoz tartozó ipari melléküzemben és mellékipari üzemben foglalkoztatott cselédeiket, gépmunkásaikat, indénymunkásaikat (u. m. sommás munkások, gazdasági nyári cselédek) nemre és korra való tekintet nélkül az *Országos Gazdasági Munkáspénztárnál* az 1900. évi XVI. t.-c. 8. §-a alapján eszközlendő kötelező baleset biztositás végett, a cselédváltozást átirás végett a cselédkönyv illetve a munkaszerzőlés bemutatása mellett a munkavállalás szolgálatba lépésétől számitott 15 nap alatt jelentsék be.

A gazdasági cseléd mivoltának eldöntésénél a munkaadó foglalkozása közömbös. Közömbös a munkavállaló neme, életkora, hogy a gazdaság részére ipari munkát végez, bére egész esztendőre vagy havonként van megállapitva, kap-e élelmezést a munkaadótól vagy sem. Gazdasági cselédnek tekintendők azok a cselédek, akik gazdasági munka teljesitésére szerződtek egy hónapra vagy egy hónapot meghaladó időre személyes és folytonos szolgálat teljesitésére.

A gépmunkásokat a géptulajdonos köteles biztositani, akkor is ha másnak a gazdaságában végeztet munkát és a gépmunkásokat a munkáltató gazdák fogadják fel. A gépmunkások biztositása általányszerződés megkötésével is eszközölhető, az ehhez szükséges »Nyilatkozat« »Dijtáblázat« a városi adóhivatal, VII-ik kerületében (Városháza I. em. 26. ajtó) dijtalanul szerezhető be. A gépmunkások biztositása a próbacséplés idejére is kötelező. Biztositás kötelezettsége alá tartozik a munkabér nélkül dolgozó társcsépeltető, segitő családtag, stb.

A balesetbiztositás kötelezettsége kiterjed a mezőgazdasági és erdei termeléssel, állattenyésztéssel, selymészettel és méhészettel összefüggő mellékiparban foglalkoztatott gazdasági cselédekre, amennyiben ipari munkát harmadik személynek keresetszerüleg nem teljesitenek.

Az a munkaadó, géptulajdonos, aki a fennálló balesetbiztositási és dijbefizetési kötelezettségének nem tenne eleget, úgy az illető gazdasági üzem keretén belől szenvedett baleset esetén az ott foglalkoztatott gazdasági cselédeknek, illetve gépmunkásoknak, ezek jogutódaiknak kártéritési felelősségénél fogva a mulasztásból eredő teljes kárért az 1902. évi XVI. t.-c. 24. §-a illetőleg az 1912. VIII. t.-c. 5. és 12. §-ai alapján felelősséggel tartazik, ezenfelül ezen mulasztása a kihágási eljárás jogkövetkezményét vonja maga után.

Egyben közli a városi adóhivatal a munkaadókkal, hogy a határidőkben be nem fizetett hozzájárulási dijak közadók módjára fognak behajtatni.

Városi adóhivatal.

Szerkesztői üzenetek

Nyugdijas. Az OTI rokkantjáradékra egyelőre nem ad végkielégitést, igy tehát a többi kérdésére a válasz tárgytalan.

Hirdetési ügyekben TELEFONON 27—88. szám nyujt felvilágositást.

APRÓHIRDETÉSEK

Hirdetési ügyekben TELEFONON 27—88. szám nyujt felvilágositást.

Az apróhirdetések dija hétköznap 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vasárnap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér. Vastag betűből álló, valamint levelezési, házassági apróhirdetések és a kezdőszavak dija kétszeresen számittatik. Apróhirdetések csak a dij előzetes lefizetése mellett közöltetnek. A közlési dij vidékről postabélyegben is beküldhető. A kiadóhivatalban hagyott cimek csupán kiadóhivatalunkban, Debrecen, József királyi herceg ucca 1. szám (Bika-bérház) tudhatók meg.

Házasság

Házasságközvetitő Salon
áthelyezve Ferenc József út 70. Földszinten I. ajtón. 1456

Levelezés

MILODIN
Arckenőcsöt használjon széppé, hamvassá teszi archőrét. Jeszenszky, Kossuth 1. 1045, 5, 31.

Cserkészek!
Temesi: Legujabb cserkészkönyve a jövő héten megjelenik. Kapható: Springer papirüzletében, hol állandó friss fotocikkek kaphatók, előhivás, másolás tisztán, szakszerüen. 522, 5, 28.

Alkalmazást nyer nő

Keresek
perfektül főző szakácsnőt május 15-re. Jelentkezés naponta tüzérlaktanyában tiszti étkezdén. 1392

Egy
női szabó segéd és egy tanulólány felvételik. Boótz Mária, Köleséri Sámuel u. 23. 1457

Mindenes
közeli tanyára idősebb, ki mos, szépen vasal, — baromfiakat szereti, jelentkezzen Széchenyi u. 20, 3—4-ig. 1495

Egy
ügyes varróleány felvételik. Cim a kiadóban. 1514

Alkalmazást nyer férfi

Egy
kisegitő péksegéd azonnal felvételik. Nyil u. 77. sz. 1488

Alkalmazást keres férfi

Irodai
munkát vagy állást keres teljes irodai jártassággal biró tisztviselő. Cim a kiadóban. 1487

Nyaralás

Nyaraló
Bocskaykertben kiadó. Cim a kiadóban. 1401

Kereslet

Zálogcédulát
használt férfiruhákat, használt bútorokat veszek; levelezőlaphivásra házhoz megyek. Áruközvetitő, Csapó 6. 1541, 5, 28.

Szántóföldet
15—40 holdig veszek, lehetőleg Ondódon. — Szappanos ucca 3. 1509

Élelmiszer, ital

Délibáb
juhturó, vajüzem, juhturó mindenféle tejtermék kapható. Tejpiac. 1469, 6, 4.

Oktatás

Naményi
Gyors- és Gépiróiskolában szakszerű, olcsó, gyors kiképzés. Állandó beiratkozás. Államérvényes bizonyitvány. — Batthyány u. 9. 1477, 6, 4.

Bútor

Butorok
konyhaberendezések kizárólag jó minőségben Csapó u. 67. Bálint Józsefnél. 1328, 5, 1.

Ajánlat

Óriási
árat fizetek aranyért, zálogcéduláért, ékszerek készitése, javitása legolcsóbban Felheim ékszerésznél, Piac u. 75. 656, 5, 20.

Budapesti
képviselet ruhafestés, vegy- és gallértisztitás legszebben és olcsón ugyanott törtaranybeváltás magas árban. — Kossuth 15. 977, 5, 26.

Paulo
vésnök és bélyegzőkészitő május 1-én üzletet Szent Anna u. 10 alá helyezte át. 1016, 5, 27.

Werner
divatházban olcsón: kalap 5.—, ing 3.28, nyakkendő —.48, cérnazokni —.58. 1051, 5, 28.

Kerítésoszlopoknak
való akácfák olcsón kaphatók. Bethlen ucca 44. sz. 1678, 5, 10.

Vizvezeték-
szerelőmesterek figyelmét felhivom, hogy szakmájukhoz szükséges gumiárukat gyártom. Állandó raktár! Prima áru! Szolid árak! Orbán gumiüzem, Piac 7. sz. 1066, 5, 28.

Ékszerek
készitése, javitása meglepően olcsó árban. — Aranyért legtöbbet fizetek. Frisch, Szent Anna 5. 1506, 6, 5.

KEGYES FERENC
sirkőraktár Burgondia u. 21. 1103, 5, 29.

Virágok,
cserepesen és levágva, csokrok, koszoruk, virágkosarak izléses kivitelben legolcsóbban — Farkas Margit virágüzletében, Bikával szemben. 1110, 5, 30.

Vásároljon
kézimunkát Pikónál a legolcsóbban, párnalapok 76 fillértől, perzsa hozzávalók leszállitva. Kossuth u. 2. sz. 1243, 5, 30.

Női ruhákat
kosztümöket, komplékat divat szerint, finom kivitelben készitek. Leszállitott áraim: ruhák 6-tól, kabát kosztüm 10 P-től. Bálint Margit, Péterfia 18. 1327, 6, 1.

Tükrök,
üvegesiszolások, foncsorozások, üvegezések — Sipkovitsnál, Nagyvárad ucca 15. Telefon 2356. 1362-6-2.

Tégla
száraz, bármely mennyiségben Balogh és Vértessy téglagyárban. Telefon: 23—18. 1153, 5, 10.

Epitkezéshez
szinvasgerenda minden méretben kapható. — Klein, Hatvan u. 49. sz. 1361

Kerti székek,
és mindenféle kosáráruk legjobb kivitelben és legjutányosabban. — Iványics kosárfonómester, Hatvan u. 4. 1381, 6, 2.

Aranyat,
zálogcédulát legmagasabb árban veszek. Poliák ékszerész, Piac ucca 79. sz. 1373, 6, 2.

Heneserek,
matracok, reckamierk, legolcsóbban készülnek, javitások jutányosan — Précznél, Simonffy u. 1505, 6, 5.

„Arany"
kalapszalon üzletét Sas ucca 4 alá helyezte át. Uj kalapokban feltünő olcsó árak. Alakitás 1 pengő. 1476, 6, 4-ig

Poloskairtást
ciángázzal, — lakások vizsgálását felelősséggel vállal Kiss, Méliusz tér 7. 1499

Előnyomdám
magyaros és divatos uj mintákkal fölszerelve a legszebb kézimunkaelőrajzolásokat végzi. Pikó Kossuth u. 2. Városház. 1243, 5, 30.

Ajtók,
ablakok készen kaphatók. Blattner és Társa, Nagyvárad ucca 14. sz. 1497

Hangszer

Zongorahangolás
P. 1.50 havi részlet, — Gärtner zongorahangoló József kir. herceg u. 7. 1450

Autó, motor kerékpár

Hatszemélyes
zárt autó, 5 HP favágómotor, tengerimorzsoló, egykoru favágó balta, 6/4" centrifugál szivattyú, uj autogénhegesztő pisztoly készlet, 4 hengeres benzinmotor, 720 cséplőszekrény, 1, 1.5, 3.6, 12 HP villanymotorok eladók. Széchenyi-utca 8. sz. 2. ajtó. 1414

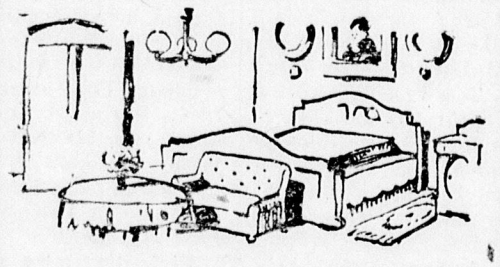
Kerékpárok,
varrógépek szakszerü és olcsó javitása, alkatrészek raktára Nagynál Hatvan u. 18. 1108, 5, 30.

Kerékpárok
részletfizetésre, javitás és mindenféle alkatrészek legolcsóbban Sipos müszerész, Csapó u. 11. 1270, 6, 1.

Bútorozott szoba

Különbejáratú
nagy napfényes bútorozott szoba kiadó. Kigyó u. 53. 1423

Intelligens
leányt vagy asszonyt — szobatársnőnek keresek. szép uccai szobába. — Apaffi 16. 1. ajtó. 1467

Kiadó lakás
ma már nem gond. Lakást keres, kiadó lakása van: a »Debreczen« apróhirdetésével eredményt ér el. Egyedüli felvételi hely: József kir. hg. u. 1. (Bika épület.)

Különbejáratú
bútorozott szoba kiadó, Gönczy u. 5. Kollégium mögött. 1493

Bútorozott
utcai szoba előszobával, fürdőszobával, kapualatti bejárattal azonnal kiadó. Bercsényi u. 48. 1490

Bútorozott
uccai szoba központban kiadó. Hüvelyes 6. sz. 1496

Kiadó lakás egy szobás

Kiadó
szép nagy uccai szoba, konyha, speiz. Vargakert ucca 8. Bejárat Szoboszlói ut 4. 1478

Kiadó
egy uccai szoba, konyha, mellékhelyiséggel, baromfitartással, 15 P. Vargakert, Legányi 37. 1451

Egy
szoba, konyha azonnalra is kiadó. Szappanos ucca 17. szám. 1513

Kiadó
azonnal modern szoba, konyha, speiz, fáskamara. Hajnal u. 25. 1511

Kiadó lakás két szobás

Kettő
és egyszobás lakás kiadó. Bercsényi u. 19. 1350

Két
szoba, konyha azonnalra vagy tizenötre oladó. Csokonai 15. 1501

Kiadó
augusztus 1-re komfortos új két szoba, előszoba, konyha, fürdőszoba, speiz. Hajnal u. 25. sz. 1512

Kiadó lakás nagyobb

A város
központjában ujonnan épülő, modern, háromemeletes társasházban 2, 3, 4 szobás, lakbérrel törleszthető öröklakásokra kizárólag e hó végéig jelentkezni lehet Dávidházy Kálmán épitészmérnöknél. Füvészkert utca 9. sz., d. u. 3—5-ig. 1492, 6, 6.

Üzlet, műhely, raktárhelyiség

Üzlethelyiség
kiadó Szent Anna ucca elején. Felvilágositást nyujtanak gyógyszertárban. Piac ucca 50. 1442

Üzlethelyiség
Rákóczi piaccal szemben, kirakattal, Csapó 41. Értekezhetni Szent Anna 7. 1510

Vegyes

Fagylalt
pult, apparát a legolcsóbban javitok és készitek. Cim: Unghváry cukrászda, Péterfia 4. szám. 1498

Társ

Szabóüzletemhez
pénzes nőtársat keresek. Házasság nincs kizárva. P. J. jeligére a kiadóba. 1412, 6, 3.

500 pengővel
szezon iparhoz társat keresek. Cim a kiadóban. 1461

Kistőkével
keresek társat biztos jövedelmü ipari üzlethez, kockázat kizárva, úr vagy úrhölgy személyében. Cim a kiadóban. 1502

Ingóság eladás

Nagyon
szép hálószoba és konyhabutorok, ebédlőszékek és vitrinek, előszobaszekrények, falak, gyermek- és betegtolókocsik, iróasztalok, henceresek nagyon olcsó áron kaphatók az Ingóságközvetitőben. 1326, 6, 1.

Alig
használt asztali spór eladó. Domokos Lajos u. 3. 1475

Berkel mérleg
olcsón eladó. Sas ucca 4. I. 5.

Hordók,
borosak, minden áron eladók, urikocsi, szekérrészek. Szikvizgyár, Böszörményi út 5. 1507

Eladó ház

Eladó
ház 3 uccára, hatalmas uccai fronttal üzletekkel, lakásokkal Csapó ucca 86. 906, 6, 1.

Sarok u. 12.
számu ház eladó

Lebontásra
eladó Pereces u. 5. lakóház. Érdeklődni Faragó utca 9. 1458

Eladó házhely

Házhelyek
olcsón eladók Csigekert és Tócóskertben, Sas u. 4. Ügyvédi iroda. 1503

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF

A Tiszántuli Könyv- és Lapkiadó Rt. kiadása.